

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Gegužė — May 22, 1964

Nr. 60

ILIUSTRUOTOS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GRĖSMEI SUMAŽĖJUS

NATO KONFERENCIJA HAAGOJE NEPAJĖGĖ SULAIKYTI SĄJUNGOS BYRĖJIMĄ, NES SKILIMAS TARP MASKVOS IR PEKINO SUMAŽINO SOVIETŲ SPAUDIMĄ Į EUROPA. — IŠ KITOS PUSĖS, SUSIPYKĘ CHRUSČIOVAS SU MAO STENGIASI ĮSITVIRTINTI NAUJOSE TERITORIJOSE: PIRMASIS AFRIKOJE, ANT-RASIS AZIJOJE.

Vytautas Meškauskas

Nors paskutinėmis dienomis pasaulio dėmesio centre buvo vėl Pietryčių Azija: Laosas ir Vietnamas -- neverta iš akių išleisti ir Europos, nes kas ten vyksta, atsiliepia ir kitur, įskaitant ir Pietryčių Aziją.

Būdingas Europos situacijai įvykis buvo paskutinė NATO konferencija Olandijos sostinėje Haagoje, kur šiaurės Atlanto gynyimo sąjungą sudarančios valstybės galėjo susitarti tik dėl vieno dalyko: būtent naujo Generalinio Sekretoriaus išrinkimo. Iki šiol buvusiame sekretoriui olandui Stikker dėl nesveikatos pasitraukus, jo vieton buvo išrinktas italis Guido Colonna, buvęs Stikkerio pavaduotojas. Dėl naujo pavaduotojo jau negalima buvo susitarti, lygiai kaip ir 12 NATO organizacijos skyrių viršininkų. Dėl to bus toliau deramasi diplomatinio keliu.

Per konferenciją paaiškėjo, kad NATO grįžta, nes:

1. Savo įsipareigojimus tai sąjungai pilnai pildo tik JAV ir Vakarų Vokietija;
2. Prancūzija praktiškai iš NATO pasitraukė, nors formaliai dar skaitosi nariu (iki 1969 m.);
3. Nesutarė dėl ateities strategijos;

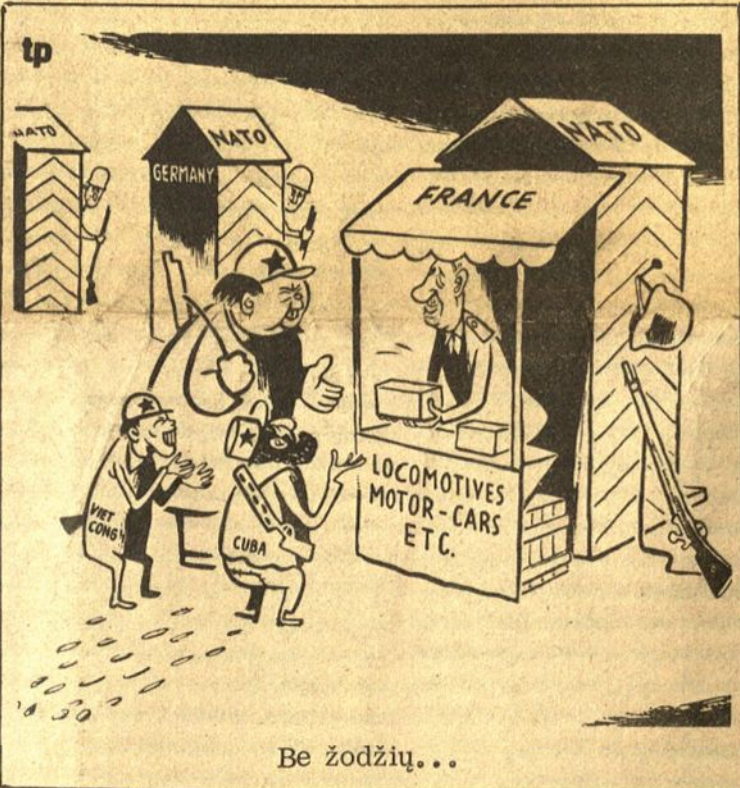
4. Nesutarė dėl bendros atominių ginklų kontrolės, nes amerikiečiai nenori atsisakyti savo monopolio;
5. Kipras grasio įvesti ginkluotą konfliktą su NATO nariu: Graikija ir Turkija.

O visa tai atsitiko dėl to, kad:

1. Europa atsigavo nuo 2-jo pasaulinio karo žaizdų ir nori politinės bei karinės lygybės su JAV;
2. atominiame apsiginklavime tarp JAV ir Sovietų Sąjungos ei-

atkakliai siekė, tačiau atlydžio pasekoje pasireiškęs NATO byrėjimas amerikiečius gerokai nugalėdino. Dean Rusk Haagoje įspėjo savo kolegas, kad sovietų grėsmė dar nėra galutinai pranykusi. Mat, NATO JAV-bėm yra smarkiai reikalinga tam, kad derėtis iš geresnių pozicijų su Sovietų Sąjunga. Už tat Valstybės Departamentas ir toliau palaiko bendro atominio laivyno idėją. Tas laivynas, kuris susidarytų iš kelių šimtų prekybinių laivų, apginkluotų Polaris raketomis, turėtų mišrias NATO įgulas. Nors dėl praktiškos tokio laivyno vertės smarkiai abejojama, JAV nenori tos idėjos atsisakyti, nes tai vienintelis būdas kuriam laikui prailginti NATO sąjungą. Mat už penkių metų -- 1969 m. -- kiekvienas NATO narys galės iš sąjungos pasitraukti. Atominiis tarptautinis laivynas NATO sąjungą prailgintų dar 10 metų.

Tuo tarpu Nikita Chruščiovas skubiai stiprinasi šiaurinėje Afrikos dalyje. Jis turi savo rankoje Egipto Nasserį, kuris be jo pagalbos būtų labai blogoje padėtyje, ir Alžiro Ben Bellą.

nama prie lygsvaros, 3. Prancūzija, kaip ir D. Britanija, turės savo atominius ginklus, o 4. ir svarbiausia, konfliktas tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos sumažino sovietų grėsmę Europai.

O kaip tik toji sovietų grėsmė ir privedė prie NATO sudarymo. Tai grėsmė gerokai sumažėjus, pradėjo veikti kiti, aukščiau minėti, faktoriai. Grėsmė sumažino atlydis amerikiečių - sovietų santykiuose, kurio Washingtonas

Alžiras yra itin blogoje situacijoje. Ukiniui kraštas yra atsidūręs tikros katastrofos slenks tyje. Iš vienuolikos milijonų alžiriečių 2,5 milijonai neturi darbo. Kasdien į Prancūziją išemigruoja 1.000 alžiriečių. Režimas faktinai išsilaiko tik Prancūzijos pinigine ir JAV maisto pagalba. Prancūzai padeda pinigais už tai, kad Ben Bella jiems netrukdo išnaudoti Saharos naftos šaltinių, tačiau toji pagalba taip apskai-

Lietuvių Fondo narių susirinkimo, įvykusio Chicagoje gegužės 16 d. sekretoriatas ir prezidiumas. Iš kairės: T. Meškauskas, A. Pužauskas, A. Gintneris, kalba dr. J. Kazickas, dr. G. Balukas ir St. Barzdukas. V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Fondo suvažiavimas

Gegužės 16 d. Chicagoje, Jau-nimo Centre, įvyko Lietuvių Fon-do narių visuotinis suvažiavi-mas. Dalyvavo 920 balsų iš 1200. Suvažiavimo prezidiumą su-da-rė dr. Balukas, St. Barzdukas, dr. Kazickas. Sekretoriatai: A. Pu-žauskas, T. Meškauskas ir A. Gintneris.

Suvažiavimą žodžiu pasveikino JAV LB CV pirmininkas Jonas

čiuota, kad Ben Bella galėtų lai-kytis vandens paviršiuje, bet ne-darytų jokio progreso. Kovo mėn. Ben Bella prašė de Gaulle paga-lbą padidinti, tačiau de Gaulle tą prašymą atmetė. Ben Bella ga-lėtų suvalstybinti prancūzų iš-naudojamus naftos šaltinius, bet jis visai neturi specialistų, ku-riais galėtų pakeisti prancūzus. Dėl to Ben Bella kreipėsi paga-lbos pas Chruščiovą. Tas jam pažadėjo visokių gėrybių už 115 milijonų rublių ir svarbiausia ap-mokyti alžiriečius kaip elgtis su nafta. Turėdamas tokį susitarimą, Ben Bella tuojau pradėjo spaus-ti Prancūziją, visų pirma reiklau-damas didesnio pelno iš prancū-zų eksploatuojamos naftos gamy-bos. Iki šiol jis gaudavo 50% to pelno.

Kas darosi kitame pasauly kampe -- pietryčių Azijoje skai-tome kasdien dienraščiuose: ko-munistai ten sustiprino savo ofenzyvą!

Trumpai: Chruščiovas skuba įsistiprinti šiaurinėje Afrikoje, Mao Tse-tungas Pietryčių Azijoje, o didelė dalis Vakarų politikų aiškina, kad komunistinė grėsmė ... sumažėjo.

* KUBOS EMIGRANTINIŲ jė-gų suaktyvėjimas, privertęs įtempti Castro budrumą, aiškina-mas naujosios Brazilijos vyriaus-ybės nusistatymu sugriežinti kovą su tos salos komunistiniu režimu. Aišku, visa tai nelieka be atgarsio ir Washingtone, Griežtesnė įvairių prekybinių ry-šių kontrolė (draudimas parduoti vaistų už 15 mil. dol.) ir kiti veiksmai rodo, kad ir Washing-tonas vargiai begalės išvengti griežtesnių posūkių Kubos atžvil-giu. Tačiau jei iki šiolinės suklė-lių atakos į Kubą ir kiti kariniai pasirodymai reikštų posūkį Wa-shingtono politikoje, jis vis dar laikomas didelėje paslaptėje.

* JAV AMBASADOJE MASK-VOJE surasta virš 40 slapta įmū-rytų mikrofonų. Pasirodo, jų su-rasta ir kitose Vak. valstybių pa-siuntinybėse. Mikrofonai amba-sados rūmuose veikė jau nuo 1953 m.

Ambasadorius Kohler įteikė Kremliaus vyriausybei griežtą protesto notą. Bet gi žodį, kurį nusiklausė tais mikrofonais Kremliaus šnipai, jokiais protes-tais nebesugrąžinsi.

Jasaitis ir įteikė dr. A. Razmai, T. Blinstrubui ir St. Barzdukui po naujausią, dar spaustuvės da-žais kvepiančią knygą "Tėvų Že-mė".

LF valdybos pirmininkas T. Blinstrubas savo žodyje ypač nuo-širdžiai padėkojo lietuviškajai spaudai ir jos bendradarbiams, kurie su tikru nuoširdumu remia fondo idėją. Jis suvažiavimo de-legatams atskirai išvardino mū-siškes spaudos bendradarbius, kurie aktyviausiai ir labiausiai po-puliarina fondą. Suvažiavimo da-lyviai padėkojo spaudai ir jos bendradarbiams nuoširdžiausiais plojimais.

Toliau pirmininkas perskaitė visą eilę LF narių, kurie gyvi bū-dami nebesuspėjo tapti fondo na-riais, o tapo jais jau po savo mir-ties... Tai artimųjų ir mirusiųjų gerbėjų dėka. Jų vardai, įrašyti LF knygose, bus amžinas jų pa-mininkas, kurio nesunaikins nei visagalis laikas, nei oro nepa-gados.

Paminėtas suvažiavime ir vie-nas iš įdomiausių dabartinių gyvų fondo narių. Tai -- pensininkas Jurgis Baranauskas, 70 metų, iš Sunderland, Mass. miestelio. Jis trumpame laiške fondo vadovybei rašo, kad gauna pensijos 64 dolerius mėnesiui. Tačiau kietai tau-pas LF naudai. Pasirodo, kad šis garbingas lietuvis tikrai kietai taupo savo kuklų pensiją, nes kas mėnesį jis fondui prisunčia po šimtą dolerių... Vėliausias pen-sininko J. Baranausko įmokėjimas fondui buvo -- 200 dolerių. Matote, kas dedasi margame lie-tuviškame svietelyje... Jis būri-nai pasiryžęs dar gyvas tapti fon-do tūkstantininku.

Taiptgi suvažiavimas iš prane-šimo sužinojo, kad jau trys me-dicinos daktarai yra įnešę į fondą po 2.000 dolerių.

Dr. Vyt. Tauras padarė prane-

šimą LF Tarybos informacijos komisijos vardu. Jis taip pat la-bai nuoširdžiai dėkojo tai Lietu-viškai patriotinei spaudai, kuri skiria vietos fondo reikalams ir tos spaudos bendradarbiams, ku-rie iš visos širdies kelia fondo reikalingumo prasmę.

Teko čia daugelį kartų atsto-vauti spaudai visokiuose suvaži-avimuose, kongresuose bei konfe-rencijose, bet niekada neteko gir-dėti tiek nuoširdžios padėkos mū-sų patriotinei spaudai, kiek šia-me fondininkų - milijonininkų su-važiavime. Daugumas apie mū-siškę spaudą neprisimena nė žo-deliu...

Kontrolės komisijos praneši-mą padarė Jonas Grauzinis, per-skaitydamas paskutinį kontrolės aktą iš gegužės 15 d. 1964 m. Konstatuota, kad visos fondo kny-gos yra vedamos nepaprastai kruopščiai ir tvarkingai. Išreikš-ta padėka fondo valdybai.

Dr. Poškus, Investavimų komi-sijos pirmininkas, kalbėjo apie fondo pagrindinio kapitalo ge-riiausią investavimą ir išreiškė kai kurias to komiteto sugesti-jas.

Toliau kalbėjo svečias nuo At-lanto pakrančių, dr. Juozas Ka-zickas, stambiausias ligišiolinis LF rėmėjas. Jis yra ne medicinos daktaras, kaip daugelis šio fondo rėmėjų, bet ekonomijos daktaras. Jis taipgi kalbėjo, kaip ir kur naudingiausiai investuoti fondo kapitalą. Amerikos dole-ris kasmet vidutiniškai krenta 2% savo vertės, tat fondo kapi-talas turi būti nuo to gelbėja-mas ir investuojamas labai sau-giai. Dr. Kazicko nuomone, 30% fondo kapitalo turėtų būti inves-tuoti į obligacijas, kurios neša gerą pelną, 50% kapitalo inves-tuoti į akcijas, bet investavimas

(Nukelta į 2 psl.)

BALFUI 20 METŲ

Šiais metais Balfo organiza-cija švenčia 20 metų veiklos su-kaktį. Tą sukaktį reikia išryškinti ir atžymėti.

Tam tikslui mums privalu ypa-tingai gerai atlikti dūdarbus: su-stiprinti organizaciją narių skai-čiumi ir surengti įspūdingą XII-įj seimą.

Patogiausias narių verbavimui laikas yra birželio mėnuo. Šis mėnuo primena mums žiauriuo-sius lietuvių trėmimus į Sibirą. Sibiro trėminiams sušelpiti Ame-rikos lietuviai negaili lėšų. Būtų gera, kad tie Balfo rėmėjai tap-tų ir Balfo nariais.

Balfo seimas bus tada sekmin-gas, kai organizacija skaitlinga ir jos narių atstovai gausiai suva-žiuos į seimą. Kiekvienas Balfo skyrius nuo 25 narių ar jų dalies gali siųsti vieną atstovą į Balfo seimą.

XII-sis Seimas bus New Yor-ke, spalio 17 d. Seimo darbo-rvarkė ir detalės bus praneštos vėliau. Šiuo metu svarbu sure-gistruoti atstovus ir patvirtinti įtems nakvynes.

Seimas vyks New Yorker vieš-butyje ir atstovams yra rezerva-vuota pakankamai kambarių.

Balfo sandėlyje New Yorke prie paruoštų siuntinių. Iš kairės Balfo vajuos New Yorke pirm. V. Si-dzikauskas, centro reikalų vedėjas kun. L. Jankus ir Balfo New Yorko skyriaus pirm. J. Šlepetys. V. Maželio nuotrauka

Grupė Lietuvių Fondo susirinkimo dalyvių. Iš kairės: A. Reklai-tis, dr. B. Poškus, T. Blinstrubas, dr. J. Kazickas, A. Kazickienė, dr. G. Balukas ir dr. A. Razma. V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Fondo susirinkimo Chicagoje dalyviai. Iš kairės: dr. S. Budrys, kun. B. Sugintas, T. Meškauskas, A. Gintneris, dr. V. Tauras, A. Reklaitis, S. Barzdukas, dr. A. Razma, A. Kazickienė, T. Blinstrubas, dr. B. Poškus, dr. J. Kazickas ir dr. G. Balukas.

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

turėtų būti labai atsargus. Giliusius 20% laikyti taupomosioms kasose -- bankeliuose.

Baigdamas savo žodį, dr. J. Kazickas pareiškė, kad šiandien jo šeimos vaikai, pasekdami savo tėvus, kiekvienas įneša į LF po 1,000 dolerių. Kadangi Kazickų šeima augina 5 vaikučius, tai po šių žodžių ištartimo, LF iškart paaugo penkiais tūkstančiais dolerių. Šis pareiškimas visų suvažiavimo dalyvių buvo sutiktas nepaprastai karštomis ovacijomis. Kaip žinome, neseniai dr. Juozas ir Aleksandra Kazickai LF parėmė 10,000 dolerių. Taigi, dabar jų šeimos įnašas į LF yra jau 15,000 dolerių.

Rašant šias eilutes (sekmadienį, gegužės 17 d.) fondas jau paaugo iki \$144,148,03.

Toliau suvažiavimas diskutavo fondo vairo reikalus, kuris kaip tik šiuo metu vyksta visose JAV Lietuvių kolonijose. Buvo įvairių įvairiausių pasiūlymų vairo sekmingumo ir pagyvinimo reikalu. Ir čia daugumos mintys buvo nukreiptos į lietuviškąją spaudą. Iki šiol aktyviai veikiančių vairo komitetų yra tik 17.

Po komisijų pranešimų sekė diskusijos ir įvairūs paklausimai.

Suvažiavimas išrinko 1/3 LF Tarybos narių, kurių terminas baigėsi. Nauji tarybos nariai: Kazickas, Mažeikienė, dr. Ambrozaitis, Naudžius ir Šantaras. Kontrolės komisijon: Budrys, Meškauskas ir Grauzinis.

Suvažiavimas praėjo darbingoje ir pakilioje nuotaikoje.

Viena gana būdinga smulkmena iš šio suvažiavimo. Per 14 metų čia gyvenimo teko dalyvauti jau daugybėje visokių suvažiavimų, konferencijų, kongresų, vis atstovaujant lietuviškąją spaudą. Paprastai tokiose suvažiavimuose iš toli ar toliau atvykę atstovai, nusikamavę visokiomis kalbomis, pertraukos metu, ar suvažiavimui pasibaigus, visada būdavo kviečiami atsisveikinti karšta kavute ir užkandžiais, kuriuos paprastai parengia mielaširdingos organizacijos ponios.

Šį kartą "milijonierių" suvažiavime šis "tradicinis lietuviškas vaišingumas" buvo pamirštas. Tiesa, prieš posėdžių per-

trauką buvo paskelbta, kad kas nori gerai užkąsti šiltų ar šaltų užkandžių, gali eiti į priešais salę esančią kavutę ir ten patogiai sau vaišintis, susėdus prie stalo. O kas tik "biskį" tenori valgyti, galės pasitenkinti kavute ir sumuštiniais prie čia pat salėje esančio stalo. Tačiau už viską reikės užmokėti grynais pinigais... Jokių veidrodžių nėra...

Patogiai prie stalo susėdus daugiausiai "tūkstantininkai", stačiomis prie kavos stalo pasiten-

kino "šimtininkai" bei kiti šiekie tokie... Tačiau po pertraukos, atstovų salėje jau matėsi žymiai mažiau, o ir spaudos stalas jau pasirodė gerokai "apskydes". Mat, vieni išvažiavo papietauti į namus, kiti "rodos" čia neradami, išvažiavo kur toliau atsi-gaivinti nors šaltu kvasu...

Šita "naujovė" yra visai neblogai, o visiškai gerai. Tai tik parodo fondo urėdų ne skūpystę, o kietą gospodorystę. Atsiet, duok nors geležinę lazda per rankas, o centas be reikalo neišskris... Fondui nevalia daryti jokios pragaišties...

Alb. V-s.

VAISTŲ GAMYBA Dr. S. BIEŽIS

2

Etiškoji vaistų gamyba šiame krašte siekia bilijoninę apyvar-tą. Daugybė bendrovių gamina tuos pačius bet skirtingais varda-is vaistus. Bet tai jau tokia nuo senų laikų įsigyvenusi tvarka. Reikia pastebėti, kad etiškosios vaistų gamybos bendrovės deda pagrindą mokslinius principus, panaudojant pačius moderniausius metodus, nors ir neaplenkiant pilno siekimo tikslų.

Mokslinė pažanga ir moksliniai principai pirmąją tokios vaistų gamyklose, kurios dėlto ir vadinamos etiškėmis. Jose dirba pasižinę gydytojai, chemikai, fiziologai ir kiti mokslininkai, surišti su moksline vaistų gamyba.

Šios etiškosios bendrovės kaip tik sudaro pagrindą esamai vaistų gamybos pažangai, nes jų sutelkti mokslininkai ir investuojami milijonai dolerių teikia pažangai reikiamas galimybes.

Etiškoji vaistų gamintojai savo skelbimuose privalo atskleisti pasakytą garsinamą vaistų naudojimo kiekį ir kaip juos vartoti bei jų grėsmę, jei tokia būtų. Tai reiškia, kad vaistai turi būti tiksliai iširti: gydančiosios savybės žinomos, saugumas patikrintas, vartojimo kiekis nustatytas ir pavojų nešančios ap-dėtinės išaiškintos, žodžiu, ligonio interesai apsaugoti ir gydytojai reikiami informuoti. Jie veik be išimties šių dėsnių prisi-laiko. Geresniam saugumo užtikrinimui, iš vyriausybės sveikatos apsaugos institucijų turi gauti leidimą, įrodant tokių vais-

tų teigiamas savybes ir atidaryti duris vyriausybės inspekcijai. Ilgų metų patirtis rodo, kad šios rūšies vaistų gamintojai yra įsi-gyję profesijos pasitikėjimą ir tuo pačiu užtikrina ligonių saugumą bei vaistų efektingumą.

Šiame krašte, pasinaudojant laisvės principais, atsirado kita vaistų gamybos rūšis, vadinama komercine gamyba. Ši gamyba skiriasi nuo pirmosios savo po-būdžiu ir tikslais. Jų yra daug, dažnai vis naujų atsirandančių ir vėl pranykstančių. Jų vienin-tėlis tikslas, tai biznesis, -- pel-no siekimas. Bent kokio mokslo principų, pažangos, pasitarnavi-mo medicinai, kovos su ligomis šioje gamyboje neradame. Etiškos, kaip mes ją suprantame, irgi neradame. O vienok, ši gamyba dirba ir plačiai garsina vaistus, jei juos iš viso galima vaistais pavadinti. Jais žada ir net užtikrina išgydysią ligas, ku-rias maži ar visai neįveikia net mokslinė medicina. Šios rūšies gamyba neturi modernių la-boratorių, netelkia mokslininkų, nevykdo mokslinių tyrimų, nėra išradė ar prisidėję prie iš-radimo naujoviškų vaistų, nėra pagaminę nė vieno naudingo vais-to, o visgi skelbiai ir įtikinan-čiai tvirtina be mažiausio abe-tinimo pobūdžio, džiova, vėžį, reumatizmą, širdies ligas. Kas dar įdomiau, kad visai nereikia sveikatos patikrinti, nereikia jo-kių laboratorinių tyrimų daryti ligos nustatymui, nė pas daktarą kreiptis, o tik nusipirkti jų skelbiamus vaistus ir būti sveikas kaip ridikas! Kas gali

prilygti tokiems užtikrinimams, kurių neduoda joks gydytojas, klinika ar ligoninė! Taigi, ar stebėtina, kad tokių "stebuklin-gų" vaistų gamyba daro kas met virš biliono dolerių apyvartos? Tai tikrai stambus verslas, ku-riam ne daug bendrovių prilygs-ta.

Šitokius komercinės rūšies vaistus dažnai vadina "patentuotais" vaistais, kurie tokiais nėra ir negali būti. Patentuojamas dalykas privalo būti naujas ir naudingas dalykas. Gi šie "vais-tai" nėra naujai išrasti, o apie jų naudingumą neverta kalbėti. Tos gamybos vaistų gydytojai neprirašo, nei klinikos, nei ligo-ninės neverta. Jei jie būtų tikrai naudingi, tai ir gydytojai, ir klinikos ir ligoninės juos kasdien vartotų, kaip vartoją etiškos gamybos vaistus.

Šie vaistai taikliais šukiais ir įtikinančiais pareiškimais pla-čiai garsinami spaudoje ir oro bangomis. Pastaraisiais metais ypatingai naudojama televizija. Lengvatikių netrūksta, nes tik jie šį būdą išlaiko, sudėdami tą bilioną dolerių. Kol milijonai žmonių manys ir patikės, kad šiais tariamais vaistais galima išsigydyti iš įvairių rimtų ligų ir iš senatvės atjaunėti, tol tas pelną nešantis biznesis gyvuos.

Ne vienas paklaus, kodėl vyriausybė tolo biznio neuždaro įstatymo keliu? Pagrindinis ar-sakymas, -- JAV konstitucija už-tikrina visiems žmonėms viso-kias laisves, į kurių tarpą įei-na ir šis verslas. Čia žmogus turi pilną laisvę pirkti ar ne-pirkti, be mažiausios prievar-tos. Tiesa, yra kontrolė ir apri-bojimai. Bet reikia pastebėti, kad Amerikos teismai griežtai prisi-laiko įstatymų raidės, o ne pre-cedentų. Šitokia teismų pažūra kaip tik atidaro duris į visokias negeroves, tarpe jų ir patentuo-tiems vaistams plačią rinką.

GUDRŲ GARSINIMAI PELNINGI

Tariamai patentuotų vaistų ga-minotojai moka ypatingai miki-liai garsinti savo produktus, kuriais žmones sudomina ir įtikina jų naudingumu. Jų garsinimuose taiklūs šūkiai, vykusiai parinkti žodžiai ir teksto taikymas į žmo-gaus psichologiją, atlieka rei-kiamo susidomėjimą ir įtikinimą. Visi garsinimai pilniausiai už-tikrina pasekmes, o nepasiten-kinimo atveju garantuoja pinigų grąžinimą. Tai nepaprastai efek-tinga televizijoje, kuria 80% pa-remtas jų pasisekimas. Drame-tiškai perduotas gyvas žodis ir dažnai su atitinkamu atvaizda-vimu daugelį visiškai įtikina, ko, žinoma, garsintojas ir siekia.

Televizijoje dažnai girdime maždaug šitokius pareiškimus: "Pagaliau mokslas išrado stebė-tiną vaistą. Po ilgų tyrimų gar-sioje ligoninėje pasisekė išrasti nepaprastai vaistas ir dabar pa-tiekiami kenčiančiam žmonijai... Garsusis gydytojas sako... Pen-ki New Yorko gydytojai užtikrina, kad šis vaistas palengvins jūsų skausmus ir kančias... Dabar jau nebereikės jums kentėti... Gar-sioje klinikoje patikrinti šie vais-tai... Jei pavarę, nusilpę, kenti nuo nemigo, nenusimink... Jei nori svoriu palengvėti, galėsi valgyti kiek tik nori, bet vartok X pilules..."

Panašių šūkių galima prisikai-čiuoti šimtais. Visi jie akcentuo-ja mokslą, garsius gydytojus, kli-nikas, ligonines, mokslininkus, bet nė vieno vardo nepaduoda, nes tai tik fikcija, kad žmones suždominti. Be skambių žodžių ir šūkių nebūtų reklamo efekto, nepaveiktų klausytojų psichologi-niai ir jų neįtikintų. Žodžiu, tai ne produkto vertinimas, o įtiki-nantis reklamos būdas.

Televizijoje dažnai girdime apie vaistus "pavargusiam krau-ju" atgaivinti, anemijai ir šiaip jau nusilpimui. Siūlomasis skys-tis sudarytas iš trupučio gele-žies, kelių vitaminų, šiaip jau nereikšmingų medžiagų ir 12% alkoholio. Tai ir visas "stebu-klingasis vaistas", kuris perša-mas išgydyti ligas, kaip "pavar-gusį kraują". Tokios ligos me-dicinos mokslas visai nežino. O anemija, t. y. mažakraujystė, gali atsirasti dėl daugelio prie-žasčių, kurias pirmiausia reikia susieti ir jas pašalinti, tai ir anemija arba tas tariamas "pa-vargęs kraujus" savaime pra-nyks.

Pastarųjų 25 metų bėgyje me-dicinos mokslas išaiškino ir tiks-liai nustatė vitaminų bei minera-lų svarbą žmogaus sveikatai. Ši svarbų faktą patentuotų vaistų

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

LENKIJOSJE ką tik buvo "Lietuvos savaitė", skirta temai "Lietuva vakar, šiandien ir rytoj". Rengė Lenkijos-Sovietijos Draugin-gumo Sąjunga.

Ta proga įvyko sovietinės spaudos istorijoje precedento berods dar neturės dalykas, Vilniuje leidžiamo komunistų partijos trečia-eilio (Šalia Tiesos ir Sovietų Lirva) organo Czerwony Sztandar (Raudonoji Vėliava) gegužės 8 dienos numerio 16,000 egzempliorių išsiųsta paskleisti už oficialių Sovietijos ribų, Lenkijoje. Dar nebuvo girdėti, kad kuris sovietinis laikraštis būtų daręs tokią "eks-kursiją į užsienius".

Numeris, žinoma, specialiai tam parengtas, lenkų "Lietuvos savaitės" rengėjų užsakyta per maskvies Sovietijos-Lenkijos Draugin-gumo Sąjungą ir jos vilnišką padalinį, kur pirmininkauja vienas iš uoliausių Maskvos pataikdinių J. Žitūžda.

Išidėmėtina, kad jau kelinti metai vykstanti Lenkijos-Sovieti-jos Draugin-gumo Sąjungos veikla kažkaip krypta ne tiek į visą So-vietiją, kiek į Lietuvą. Su rusais kultūrmainiavimas vyksta kada nekada, o tarp Lietuvos ir Lenkijos kultūrininkų, mokslininkų ir net turistų eismas jei ne kasdieninis, tai jautikrai beveik kasdieninis reiškinys. Lietuviai pastaruoju metu gavo nemažą progą įsiziūtrėti į Lenkijos sąlygas. Be to, Lietuvoje nesunku pasiklausyti lenkų radi-jo, o Vilniuje net ir Tribuna Ludu, žymiausias Varšuvos dienraštis, nusipirkti pavyksta bent tiems, kurie suspėja. Ir sklinda Lietuvoj ty-lus pavydas lenkams jų "satelitinio statuso". Ne kažin kas ir toj Len-kijoje, bet visgi "rusas ne taip kietai ant sprando sėdi"...

Lenkams irgi ateina į galvą nuodėmingų minčių. O kodėl tos Pabaltijo respublikos, arba bent jau Lietuva, negalėtų būti "liau-dies respublikos", vietoj buvusios "sąjunginės"? Lenkams, netgi komunistams, tikrai būtų jaučiau šiaurėje turėti už ją mažesnių "satelitukų", negu vien didžiąją Maskvos imperiją. Gal iš to toks pabrėžtas Lenkijos-Sovietijos draugystės dėmesys Lietuvai?

Bet maskvinis tos "draugystės" atitikmuo bus tas susidomėjimas saviškai panaudojęs. Pasodino Paleckį ir eilę kitų "rašto vyrų" už-pildyti specialųjį Czerwony Sztandar numerį džiūgavimais ir įro-dinėjimais, kad Lietuvai niekad nebuvo taip gera, kaip dabar, nuo to laiko, kai ji pateko "broliškių tarybinių tautų šeimon" (skaityk, "motinėlis Rusijos glėbį").

Vadinasi, ponai draugai lenkai, pagalvokit verčiau apie save: ne Lietuvą savo "nepriklausomybės" pavyzdžiu gundykit, o verčiau pa-tys susigundykit glautis arčiau prie "motinėlis"...

O vistiek, nepaisant, ko toji "satelitinio" idėja iš viso teverta, kultūrmainiavimas tarp Lietuvos ir Lenkijos yra jai mielės.

gamintojai greitai suprato. Jie ėmė vitaminus gaminti, duodami jiems savotiškus vardus ir bruk-ti žmonėms, žinoma, už aukštą kainą. Dėl tariamo vitaminų trūk-mo jie sugalvojo visokiausių ligų, kurias pašalinti ir sveika-tą pagerinti esą galima jų per-šamais vitaminais. Sugėbėjimas meistrifika garsinti duoda vai-sių, kuriais jiems netenka nusi-vilti.

Pavyzdžiui, viena tokių ben-drovių apie savo vitaminų ir mineralų produktą sako, tai esan-ti efektinga priemonė išgydyti žemą kraujo spaudimą, opas, protinį nusiminimą, tonsilitą, šienligę, pakrikusį regėjimą, stoką ambicijos, dusulį, nesusi-koncentravimą ir tt. Kitoje vie-toje ta pati bendrovė teigia, kad jų vaistų gydymas teigiamai veikia į vėžį, cukrinę ligą, širdies pakrikimus, aukštą kraują spau-dimą, vidurių užkietėjimą, džio-vą, artritą, neuritą ir daugelis kitų ligų.

Pasiskaičius tokią "literatū-rą", daugelis susigundo, ypač kurie ilgesnį laiką nesveikuoja ir neranda pasitenkinimo kitur. O čia, žinorė, už kelis dolerius išsigydysi iš visokių ligų, ko-kiomis tik bestrgtum.

Pirmoje vietoje paruošiama dirva įtikinant įvairių ligų atsi-radimą dėl vitaminų ir minera-lų stokos, ir čia pat paklūsta tą stebuklingą vaistą, kuris išgy-dysiąs ligas, kurių nepajėgia įveikti visas medicinos mokslas. Priežodis sako, skęstantysis ir už šiaudų griebia. Gi to "ste-buklingojo" vitamino analizė ro-do, kad jo sudėtyje nėra nieko, kas nežinoma medicinai. Tik pat-sai garsinimas yra naujas, gud-rus, viliojantis, bet tuo pačiu apgaulingas.

GARSINIMŲ PAŽADAI NEINA SVEIKATON

Medicinos mokslui išpopulia-rinus idėją, kad nutukimas ža-lingas sveikatai, patentuotų vais-tų gamintojai, išnaudojami šia proga saviems interesams, ėmė reklamuoti visokias pilules lengvam suliesėjimui. Štai vie-na tokių reklamų: "Nuostabus naujas mediciniškas būdas suliesėti, nereikalaujantis gydytojo recepto. Nereikia mažinti valgio nutukusiems žmonėms kai varto-jį šiuos stebėtinus vaistus... Už-tikrintas svorio sumažėjimas iki 10 svarų pirmą savaitę -- arba jums niekas nekainuos... Naudok... tabletes". Kita bendrovė, ne-užsileisdama pirmajai, garstai šaukia: "Štai kaip gali suliesė-ti ir kartu valgyti, kiek tik len-da... Nekentėk badavimo skaus-mų... Išsilyk šių tablečių vais-

tinėje šiandien". Ir taip leng-vatikiškai tuština savo kišenes.

Imkime tų piliulių sudėtį, ku-rią patys gamintojai patiekia an-etiketės: nugriebto pieno milte-liai, cukrus, vitaminas (askor-biška rūgštis) ir truputis pries-konių, kad būtų skaniau kramty-ti. Tai ir viskas. Nė viena iš šių medžiagų neturi jokios įtakos į suliesėjimą. Ir žalos nedaro. Žodžiu, nuo jų nei šilta, nei šalta. Septynių centų vertės pi-liulės vaistinėse parduodamos už 3 dolerius. Čia ir visa suliesė-jimo paslaptis. Tik tiek gerai, kad tokios piliulės nekenkia svei-katai.

Žmonės, bandydami išsigydyti taip garsinamais vaistais spau-doje, radio bangomis ir televi-zijoje, daro stambia klaidą. Ne-pasitikrins žmogus negali žino-ti savo ligos. Taip garsinami vaistai neturi gydančiųjų savy-bių. Tai kaip gali žmogus tikė-tis išgydyti nenustatytą ligą ne-pritaikytais vaistais, jei juos iš-viso galima vadinti bent kokiais vaistais? Tai visiškai absurdas, kokį tik galima įsivaizduoti. O vienok šiekiems vaistams Ame-rikos gyventojai išleidžia per bilijoną dolerių kas metai! Jei tai būtų tik pinigų reikalas, tai dar nieko. Bet kuomet žmonės rizikuoja savo sveikata ir gyvy-bę, tai reikėtų visu rimtumu susidomėti, giliai pagalvoti ir apsispręsti prieš pasitikint to-kioms priemonėms, kurios yra ne tik apgaulingos, bet ir ne-naudingos. Žmogaus sveikata ge-rausiai apsaugota tik pasinau-doiant modernine mokslinė me-dicina.

(B. d.)

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąs-kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai, išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS MUS ŠAUKIA

Lietuviškoje Chicagoje, Jaunimo Centro patalpose, jau keli metai varo didelį mokslinio darbą Pedagoginis Litanistikos Institutas. Jo dėstytojai yra eilę patyrusių lituanistinių mokslų pedagogų, profesorių. Jo auditorijose šiais mokslo metais trisdešimtys žiokagiškių jaunuolių, mokymiesi, aiškindamiesi lituanistinius mokslus, jų dėstytojų metodikas. Mat vienu savo uždavinių minimas institutas skaito -- paruošti lituanistinėms mokykloms mokytojus...

Akademinių rimtumu ir reikalo supratimu kartkartėmis Institutas surengia viešus mokslų tautai reikšmingesnių įvykių minėjimus, kaip pav.: rašytojų Martyno Mažvydo, Dijonizo Poškos, Mikalojaus Daukšos ir kt. pagerbimus, 1963 m. ir kt. lietuvių laisvės sukilimų parodą ir pan. O šiuo metu visoje mokyklų periodikoje gražiai nuaidėjo Instituto surengtojo Kristijono Donelaičio 250 m. sukakties minėjimo apybraižos. Tas viskas gražu. Kaip lygiai gražu, kai tas pats Institutas, pasitalkinęs vieną kitą mecenatą, išleidžia kasmet vieną kitą lietuvišką knygą, studiją.

Bet arčiau pažūrėjus į kalbamą Institutą, jojo pasilaikymą, atrodo, valia tirti, kad ne viskas visiškioje tvarkoje, ne viskas padaroma, kas galėtų ir turėtų būti padaroma. Labai abejoju ar dėl kokio nors nepadarymo būtų galima ką priekaištauti Institutui, jojo vadovybei, bet neabejotinai reikėtų pagalvoti ir persvarstyti lietuviškosios visuomenės atsinešimą, dėmesį pačiam institutui bei jojo darbams. Iki šiol institutą lankančiųjų skaičius yra nepakankamas, o jį į baigusiųjų ir egzaminus išlaikusiųjų, berods, dar neturima nė vieno... Kaip lygiai materialinė visuomenės parama institutui yra menkoka, nežitrint turimų institucijų, kurių uždavinys remti patį institutą... Visa toji padėtis reikalinga peržiūrėjimo ir didesnio paraiškinimo. O mokslo metų baigimo proga čia norima atkreipti ypatingas mokslų akademinės jaunomenės dėmesys, kad ji kitus mokslo metus pradėtų, greta bendrinių studijų, ir lituanistinėmis studijomis šiame institute. Žinotina, kad pastarosios studijos galimos neakivaizdinio būdu, atseit, nebūtinai gyvenantiems Chicagoje.

(m.v.)

ATSAKYMAS B. K. NAUJOKUI
DEL PASAULIO LIETUVIŲ
SĄJUNGOS

Šių metų gegužės 4 dienos Dirvos 52-me numeryje, skiltyje Diena iš dienos B. K. Naujokas, pasiremdamas R. Skiptišio straipsniu, tilpusiu Pasaulio Lietuvių šestame numeryje, priekaištauja buvusią Pasaulio Lietuvių Sąjungos valdybą, o ypač jos pirmininkui R. Skiptišiui už visiška neveikimą. Be to R. Skiptišiui dar prikišama: 1. Kad jis tik po dviejų metų tevykės kalbamos S-gos valdybos pavedimą. O pavesta jam buvo nueiti pas min. pirmininką J. Tubelį ir išsiaiškinti, kokių būdu Pasaulio Lietuvių S-gos valdybai teks kooperuoti su Lietuvos valdžia, 2. kad R. Skiptišis visai nepagrįstai apibūdins min. pirm. Tubelį, kad jis buvęs suvargęs, jog negalėjęs nei teigiamo nei neigiamo atsakymo duoti, 3. kad R. Skiptišis parašė, būk P.L. S-gos valdyba negalėjusi veikti be Tautininkų S-gos pritarimo.

Norėdamas reikalą išaiškinti trumpiausiu keliu, pradėdau nuo to, kaip B. K. Naujokas supranta, kas turėjo būti Pasaulio Lietuvių Sąjunga. Ogi ji turėjusi būti paprasta, eilinė draugija, užregistruota pas apskrities viršininką, kaip buvo padarę šimtai kitų draugijų, kurios rūpinosi pavienių grupių reikalais na... ir veikti. Iš B. K. Naujoko parašytų žodžių minėtame Dirvos laikraštyje tegaliu suprasti, kad jis visai nežinojo ar užmiršo ano Pasaulio Lietuvių Kongreso pavedimą P. L. S-gos valdybai rūpintis ne vienos kurios lietuvių grupės reikalais, bet visos lietuvių tautos ir kad tam reikalui ji privalo sudaryti įmanomai artimesnį bendradarbiavimą užsienio lietuvių su Lietuva.

Šio straipsnelio dėmai, deja, neleidžia man kiek plačiau šį reikalą nušviesti. O trumpai galėčiau paminėti, jog jau 1936 m. buvo numatyta išplėsti užsienio

nėtame Dirvos straipsnyje režia: aha, žiūrėkit: "P. L. S-gos valdyba nesugebėjo veikti kitaip, kaip tik būdama valdžios išlaikytinė".

Kodėl dvejus metus delsiau P. L. S-gos valdybos pavedimą, nevykau pas min. pirm. Tubelį pasikalbėti dėl šios organizacijos bendradarbiavimo su vyriausybe. Turėjau žinių iš rimtų, patikimų tautininkų, kad min. pirm. Tubelis nepalankiai nusiteikęs P. L. S-gos atžvilgiu. Tų pačių tautininkų patariamas, nuvykdamas pas Tubelį atidėjau bent kol aprims Suvalkijos ūkininkų bruzdėjimas. Be to, mane sulaukė ir kiti faktai.

Dar prieš Pasaulio Lietuvių Kongresą turėjau pasikalbėti su min. pirm. Tubeliu keliais klaidėdos Krašto reikalais, kuriais jo paties prašymu buvau nuvykęs vietoje išaiškinti. Sugrįžęs iš Klaipėdos Krašto, telefonu pranešiau Tubeliui, jog esu grįžęs ir norėčiau papasakoti jam mano patirtus faktus bei įspūdžius. Tubelis mane pakvietė ateiti tą pačią dieną 9 val. vakaro pas jį į butą. Ir pasikalbėjome... nuo 9 val. vakaro ligi 4 val. ryto, nepadarę jokių išvadų ir nieko neišsiaiškinę mano keltais klausimais, nes galima sakyti, visą laiką kalbėjo Tubelis, neduodamas man nei vieno reikalo ligi galo referuoti. Kaip apibūdinti tokį septynių valandų Tubelio kalbėjimą?

Antras faktas. 1935 m. P. L. Kongresui praėjus, prasidėjo Suvalkijos ūkininkų bruzdėjimas. Dr. Grinius ir dr. Bistras pasiūlė man drauge su jais sudaryti delegaciją pas prezidentą Smetoną. Prez. Smetona mūs delegacijos nepriėmė ir patarė kreiptis į min. pirm. Tubelį. Šis mus priėmė. Dr. K. Grinius ėmė kalbėti, ko atėjome, bet J. Tubelis dr. K. Griniaus kalbą nutraukė jam nebaigus kalbėti ir pats ėmė kalbėti. Kalbėjo visą valandą ir atrodė, dar ilgiau būtų kalbėjęs, jei mano kolegų delegatų nebūtų atsisotę ir atsprąšę už sutrukdytą. Dr. K. Grinius dar pridėjo: matau, kad mes čia nieko neišsiaiškiname ir nesutarsime.

1937 m. nuėjau pas min. pirm. Tubelį pasikalbėti P. L. S-gos reikalu. Priėmė me savo bute bet min. pirmininko kabinete. Jį kartą jis turėjo kantrybės išklasyti mano išdėstymą, kaip ir ką mano veikti P. L. S-gos valdyba ir kad jos veiklai reikalinga vyriausybės parama. Baigdamas pareiškiau: jei min. pirmininkas pritaria P. L. S-gos valdybos sumanymams, tai nedelsiant bus patiekta konkretus darbo planas ir sąmata tam planui įvykdyti. Tubelis į mano pareiškimą nieko neatsakė ir ėmė kalbėti apie Amerikos lietuvius. Kalbėjo, kaip visuomet, labai lėtai ir ilgai, kol įėjęs į kabinetą valdininkas pranešė, kad jau ilgai laukia min. pirmininko priėmimo du Finansų Min-jos departamentų direktoriai. Nenorėdamas ilgiau galšinti aukštų valdininkų, dabar dar sykį paklausiau Tubelio, ar jis pritaria P. L. S-gos valdybos numatytai veiklai ir atsistojau išeiti. Į tai man Tubelis atsakė, kad mes dar tuo reikalu pasikalbėsime arba jis man praneš per Mašalaitį. Daugiau pasikalbėti nebeteiko ir per Mašalaitį man nieko nepranešė.

Paramos iš ministerio pirmininko sąmatos Pasaulio Lietuvių žurnalui buvome gavę, kiek prisimenu, Mašalaitiui tarpininkau-

Praeitin pažvelgus...

TAUTOS ŪKIO TARYBOS 25 METŲ SUKAKTIS

V. ŠLIOGERIS

kur sukurtos specialios ūkio Planavimo ministerijos ar kitokio pavadinimo valstybės įstaigos. Kiek mažiau, bet panašų įstatigų bei tarybų yra sukurta ir kapitalistinėse valstybėse, tačiau čia jų funkcijos yra siauresnės. Nepriklausomoj Lietuvoje ilgą laiką krašto ūkio politiką nustatė ir tvarkė vyriausybės Ministrų kabinetas. Konkrečiai tame reikale daugiausiai įtakos turėjo Finansų Ministras.

EKONOMINIŲ STUDIJŲ
DRAUGIJA

1929 m. kovo 22 d. Kaune buvo įsteigta Ekonominių Studijų Draugija. Ši draugija buvo privatus ekonominiais klausimais besidominčių asmenų sambūris. Jos nariais buvo ne būtinai diplomuoti ekonomistai, bet ir šiaip asmenys, dirbą vadovaujantį darbą visokiose ekonominės veiklos įstaigose, valstybinėse, pusiau valstybinėse, kooperatinėse ir privačiose bendrovėse pav. Maiste, Lietkilyje, Pienocentre, Bankuose ir pan. Ši draugija Lietuvos ūkio klausimams nušviesti bei studijuoti leido žurnalą -- Tautos Ūkį -- pradžioje mėnesinį, o nuo 1937 m. savaitinį. Tos Ekonominių Studijų D-jos veiklai nušviesti 1934 m. buvo išleistas leidinys -- Pirmasis Ekonominių Studijų D-jos penkmetis. Ši draugija 1940 m. buvo uždaryta.

Ekon. St. D-ja ruošdavo pasikaitas bei referatus su diskusijomis. Tačiau visokie tose pasikaitose iškelti ekonominiai klausimai tiesioginės įtakos į valstybės ekonominę veiklą tvarkančias įstaigas negalėjo turėti. Tiesa, netiesioginiai įtakos turėjo, nes daugelis draugijos narių buvo valstybės tarnautojai, užėmę aukštesnius postus. Jie savo pareigas eidami, jei pritarėdavo naujai iškeltam klausimui, į tai atsižvelgdavo.

EKONOMISTŲ DRAUGIJA

Pilnesniam reikalo nušviesti turiu paminėti dar vieną draugiją -- tai Ekonoministų Draugiją (iki 1936 m. Sąjunga), įsteigta Kaune 1934 m. balandžio 20 d. aukštąjį ekonominį mokslą baigusiems ekonomistams jungti. Draugija 1938 m. turėjo 60 narių. Nuo 1935 m. leido žurnalą "Ekonomistą". 1940 m. ši draugija buvo uždaryta. Ši draugija buvo profesionalus ekonomistus jungianti organizacija.

LĖTAS EKONOMINĖS GEROVĖS
KILIMAS LIETUVOJE

Vienos ar kitos draugijos narių nuomone, Lietuvos ekonominės gerovės kilimas ėjo per lėtą tempą. Kai kieno nuomone, mūs ūkio gyvenimo vyriausias tvarkytojas, ilgametis finansų ministras J. Tubelis buvo per daug atsargus bei konservatyvus. Be to, mums stigo kapitalo naujom investicijom, pav. naujom pramonės ar kitokioms įmonėms kurti. J. Tubelio politika buvo -- kiek galint išsiversti savo kapitalais, daugiausiai iš valstybės biudžeto skiriamom lėšom. Jis stengėsi kiek galint pritraukti ir privatų vietinį kapitalą. Tačiau turint galvoje Lietuvos ūkinę padėtį, nei iš vieno nei iš kito šaltinio didesnių sumų nebuvo galima sumobilizuoti. Susidariau įspūdį, kad J. Tubelis skolinai iš užsienio ir privengė ir lyg prisibijojo.

Tokios savo politikos pateisinimui jis sakydavo, kad užsienio kapitalistai mums nenori skolinti, o jei skolina, tai prašo la-

bai aukštus nuosimčius. Čia jis turėjo ir daug tiesos. Mat, Lietuvos politinė situacija tarp didelių kaimynų buvo labai netikra. Todėl vakariečiai kapitalistai jei ir skolindavo, tai norėdavo aukštų nuosimčių, kad padengti galimą riziką.

Kad mums ypač trūko kapitalo, paminėsiu vieną faktą. Senoji karta tikrai prisimena, kad Lietuva, savo laikų duodama švedų degtukų sindikatui degtukų pardavimo monopolio koncesiją, už tai gavo tris milijonus dolerių: anų laikų valiutos kursu tai buvo 30 milijonų litų. Šiandien pagalvotus, rodos, mažą sumą. O tuomet įliejimas į krašto ūkį tų 30 milijonų litų buvo labai pajautas. Krašto ūkio gyvenimas kuriam laikui gerokai buvo pagyvintas.

EKONOMISTŲ PRIEKAIŠTAI
PASIEKIA VYRIAUSYBĘ

Prisimenu, kaip daugelis ekonomistų, ypač jaunimas baigęs užsienyje aukštuosius ekonomijos ir kitokius mokslus, grįžę Lietuvon prikišdavo vyriausybei, o ypač finansų ministrui J. Tubeliui, susilaikymą nuo žygių mūs ekonominės gerovės kėlimui pagreitinti. Taip pat prikišdavo J. Tubeliui uždelstiną ekonominius klausimus svarstant, vis nedarant sprendimo. Jau atrodydavo visiems aišku, kokius žygius reikėtų vyriausybei padaryti, o J. Tubelis sprendimą vis atideda, vis dar svarsto.

Apie tuos priekaištus turėjau keletą progų J. Tubeliui asmeniškai papasakoti. Taip pat turėjau progos jaunų ekonomistų nuomonę pasakyti ir prezidentui A. Smetonai. Turiu pareikšti, kad ir vienas ir kitas neužsigaudenti jaunimo atstovo, ekonomisto nuomonę noriai išklausydavo. Manau ir A. Smetonai ir J. Tubeliui buvo įdomu išgirsti, ką galvoja ano meto išsimokslinęs jaunimas.

Turėjau taip pat progų pasiklausyti J. Tubelio įrodinėjimų bei išvedžiojimų, daromų A. Smetonai, ekonominiais klausimais. Pasiklausius J. Tubelį, pakartotinas kai kurių ekonomistų klausimų visapusiškas išnagrinėjimas, atrodė, tikrai buvo reikalingas. Ypač vėliau prie jau išvadų, kad daugelyje klausimų, kur jaunai vadovaujantis asmuo spaudė ir įrodinėjo, kad reikia tuoj vykdyti kurį nors sumanymą, J. Tubelis savo kiek santūrią politiką dažnai pasirodė teisus.

Taip, pavyzdžiui, vykdant naują išsklaidytą po visą Lietuvą kariuomenės dislokaciją -- apgyvendinimą, teko pastatyti eilę naujų kareivinių bei kitų karinių pastatų įvairiose Lietuvos miesteliuose. Per keletą metų tam reikalui buvo išleista gana žymi suma pinigų. Tiesa, gavo darbo savo žmonės, medžiaga beveik visa buvo naudojama savo krašte pagaminta. Bet ar tai pasiteisino? Prisimenu gerai, kai keletą kartų J. Tubelis reišė A. Smetonai nuomonę, kad ar ne tiksčiau ir geriau būtų Lietuvai, vieton daugybės naujų kareivinių, pastatyti daugiau naujų mūrinių mokykloms pastatyti A. Smetonai, nors ir pritarėdavo J. Tubeliui, bet vis dėlto palaikė kariuomenės vadovybę, girdi, nieko nepadarysi, krašto saugumo sumetimais turime dar taikos metu dislokuoti kariuomenę taip, kad reikalui esant būtų galima įvykdyti greitą mobilizaciją.

Žiūrint iš istorinės perspektyvos, atrodo, kad J. Tubelis, o ne mūsų generalai buvo teisūs!

(B. d.)

Užsienio Lietuviams Remti Draugijos 1935 m. Kaune tarnautojai. Nuotraukoje Ruseckas ir Paleckas prie paruoštų išsiųsti užsienio lietuviams laiškų.

KVIECIAME ĮSIGYTI NEW YORKO VYRŲ OKTETO PLOKŠTELĘ "MES ŽENGIAM SU DAINA"

Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies žygio ir pramoginių dainų.

Išgydami plokštelę per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgalinsite antrosios plokštelės išleidimą.

Kaina:

1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.

11 — 25 " " 3.00 "

26 — 50 " " 2.75 "

Virš 50 " " 2.50 "

Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas, c/o Alksnins, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y. Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

NEBĖRA IR IGNO VILĖNIŠKIO

Tai ir vėl rašyk nekrologą! -- tariau pats sau, kai Liet. Enciklopedijos reikalų vedėjas Al. Lileikis paskambino ir pranešė kad "Šiandien, 5 val. ryto, mirė Ignas Vilėniškis". Kai pavasaris už langų rėkia visom žiedų spalvom, kai ir mažas paukštelis bando pakelti sparnus į gyvenimą, kai aplink statoma ne ši dūna, bet rytojų rytojus, tai tu, žmogau, jauskis, lyg būtum uždarytas mirtininkų kameroje! Koks čia gyvenimas! -- pasakytų ir Ignas, jeigu jis galėtų nuo grabo lentos atsikelti...

Dar aną savaitę, kai būrys vyrų susirinkom į prezidento Ant. Smetonos surengto pagerbimo atskaitinį susirinkimą, drauge su mumis buvo ir Ignas Vilėniškis. Gera! atrodė, nieku nesiskundė, buvo nutviskęs giedria ir malonia šypsena, kuri nebūdavo per daug dažnas svečias jo veide. Kai, susirinkimui pasibaigus, liko tik tie, kurie norėjo vardinį progą paspausti Stasiui ranką ir drauge su juo pavakaroti -- liko ir Ignas. Daug apie ką šnekėjom, žinoma, niekas tą vakarą apie mirtį negalvojom, o rezgėm planą atbėgančių metų veiklai. Ignas Vilėniškis pasisakė, kad, sirguliuodamas ir negalėdamas sunkių darbų dirbti, jis parašęs ALT S-gos Bostono sk. ir jo namų is-

STASYS SANTVARAS

torinę apžvalgą. Tai daręs dėlto, kad šiemet sukanke penkiolika metų, kai tas veiklusis Tautinės Sąjungos skyrius Bostone gyvena ir dirba. Tam jo darbui išvesti į žmones sumetėm porą projektų: a) pasiūsti rašinį Dirvai, iš kurio ji galėtų pasidaryti porą ar trejetą straipsnių, b) išleisti tą istoriją atskiru leidiniu. Nors tai nėra ilgų amžių apžvalga, bet, kaip regim, mūsų gyvenime ir penkiolika metų yra šis tas... Deja, Ignui Vilėniškui nebuvo lemta savo pastangų pamatyti spausdintam pavidale...

Ignas Vilėniškis gimė 1908 m., rugsėjo 4 d., Užnemunio vienkietmy, Panemunio vl., Rokiškio aps. 1930 m. jis baigė gimnaziją Kaune, Vytauto Didžiojo universitete studijavo Teisų fakulteto ekonomijos skyriuje. Būdamas studentas, priklausė Korpi Neo-Lithuania, aktyviai reikėsi jaunlietuvių organizacijai, kurį laiką būdamas centrinio jaunlietuvių sk. pirmininkas. Universitetą baigė 1936 m. Kurį laiką dirbo notaro įstaigoj, o vėliau Finansų ministerijoj, eidamas referento pareigas. Jau Lietuvoj priklausė Liet. Tautinei Sąjungai. Atvykęs į JAV, Bostone išgyveno visus

naujakurio vargus ir rūpesčius. Mirė savo namuose, So. Bostone, gegužės 18 d. rytą, teišgyvenęs 55 metus, 8 mėn. ir 13 dienų.

Šioj Atlanto pakrantėj Ignas Vilėniškis buvo judrus ir veiklus vyras. Rasim jį ALT S-gos Bostono sk. steigėjų tarpe, o taip pat ir to skyriaus namų statytųjų pirmose gretose. Beto, jo veiklos pėdsakai liko vietiniame Balford skyriuje, Amerikos Liet. Taryboj, Bendruomenėj, pradžioj žemės skautuose, o vėliau jūrų skautuose, Korpi Neo-Lithuania bostoniškėj valdyboj, Lituanistinės mokyklos Tėvų komitete, So. Bostono Liet. Piliėčių d-joj ir kt. Ne viena tų organizacijų Ignas Vilėniškį rinko savo pirminku, nes jis turėjo didelę išteklį energijos, stengėsi planingai ir nuostingai dirbti. Be abejonės, netikėta jo kelionė į Anapus, tai ir vėl nauja spraga mūsų visuomeninio gyvenimo pamatuose.

Ignas Vilėniškis buvo statusas ir tiesaus būdo žmogus. Nedidelio pasipriešinimo reikdavo, kad jis įkalstų, kaip geležis žaizdė. O įkalstęs galėdavo pasakyti tokių "tiesų", kurios žmonijai nedžiugindavo ir jų ambicijų neglostydavo. Tokie žmonės, kaip velionis Ignas, paprastai turi grumtis su daug tankesnėmis priešininkų gretomis, negu ramaus ir taikaus būdo vyrai. Priešininkų nestigo ir Ignui, bet jis į nusiminimą nepuldavo ir iš kovos lauko nesitraukdavo. Iš tikro, kai kuriuo požiūriu Ignas Vilėniškis Bostone buvo heroistas, šaukiąs tautiečius į darbą ir į kovą. Man asmeniškai niekad neteko su juo krutysna susitikti. Berods, esu gavęs tik vieną jo rūsų laišką, bet ir tas savo tonu nebuvo užgaulus. Dabar, kai Ignas jau nebėra, reikia pasakyti, kad jis buvo šaltinis visos eilės apgalvotų ir konstruktyvių sumanymų. Ir, esutikras, jog vargu kas galėtų rimtai pasakyti, kad visuomeniniame gyvenime tokie "stačiokai" yra tik neigiamas pradai. Gal priešingai -- jeigu jų nebūtų, mūsų gyvenimas gan greit būtų mairais ir dumbliams apsidengusi pelkė...

Grupė newyorkiečių Prezidento A. Smetonos minėjime. Iš kairės: konsulas A. Simutis, p. Budrienė, p. Simutienė, LLK pirm. V. Sidzikauskas, p. B. Paprockienė, ALT S-gos pirm. V. Abraitis ir vicepirm. A. Senikas.

Velionis Ignas Vilėniškis našlauri paliko savo mylimą žmoną, tylią ir kuklią šeimos rūpintoją. Paliko ir našlaičius vaikus, kurių vyriausias Ignas Vilėniškis, Jr. dabar turės būti "šeimos galva". Jis yra Korpi Neo-Lithuania senioras ir, kiek teko patirti, yra gabus matematikas. Paliko Ignas ir savo mylimą broli Antaną su žmona, taip pat gyvenančius Bostone. Jei neklystu, jų brolis medicinos daktaras yra žuvęs Sibiro tremty. Paliko velionis ir tą nemenką būrį organizacijų, kuriose jis visa energiją dirbo. Ak, tikrai -- jau nebėra ir Igno Vilėniškio!

Gausus būrys Bostono lietuvių, artimųjų ir bendraminčių, jį palaidojo gegužės 20 d. Žinau, kad sopolio tas nesumažins, bet tauriu nuostingiausia užuojautos žodį Igno žmonai, vaikams, broliui Antanui, brolienei, artimiesiems o taip pat ALT S-gos Bostono skyriui. Tau, Ignai, tegu būna lengva svingingos Amerikos žemė! Skaudu, kad Tu taip anksti mus palikai, drauge mums primindamas, kad žmogus, nors jis girdėtų rykaujančią pavasarį už langų, negali pamiršti, jog būtis tam tikra prasme yra mirtininkų kamara...

Teodoras Brilts -- žinomas latvių baritonas, buvęs Nacionalinės operos solistas Rygoj, šiuo metu gyvenęs ir dėstąs dainavimą Kanadoj. Savo balsine medžiaga jis skiriasi nuo kaktinio, bet pasigėrėtinas jo dainavimas, pasigėrėtina ir jo muzikinė kultūra. Jo koncertas tikrai buvo įdomus ir meniškai pakilus.

Koncerto programoj buvo šie autoriai: Handel's, Wolfas, Rachmaninovas, Čaikovskis, Rubinsteinas, Handel - Somerville, Shaw, Wilson, Verdi ir latviai A. Kalnins, H. Berins ir J. Kalnins. Ypač gera interpretacija ir įspūdinga išraiška skambėjo Wolfo, Rachmaninovo, Čaikovskio, Rubinsteinio ir Verdi kūriniai. Jei abu Kalniniai mums yra geriau pažįstami ir mieli klausyti, tai

H. Berinas buvo įdomus savo muzikine mintimi ir naujesne kompozicijos meno forma. Teodoras Brilts visas dainas ir arijas dainavo stilingai, su įsijautimu ir balsiniu tikrumu. Jo menas-salė rado gyvo atgarsį, prie didelės koncerto programos jis dar turėjo pridėti porą "bisų".

Koncerto akomponiatorė buvo mūsų bičiulė Mara Efferts, Pabaltiečių-Amerikiečių d-joj atstovaujanti latvis ir nuolat buvanti lietuvių tarpe. Savo skambinimu jis buvo verta T. Brilts'o partnerė.

1964-65 m. Pabaltiečių-Amerikiečių d-jos koncertų dalyviai dar nėra žinomi. Kai bus suvisai sutarta, apie tai bus painformuoti ir Dirvos skaitytojai. St. S.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS. KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU. NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Teodoro Brilts koncertas Bostone

Pabaltiečių-Amerikiečių d-jos rengiamų koncertų paskutinis šį pavasarį atiteko latviams. Kaip žinom, lietuvių garsėja tenorais (K. Petrauskas, Al. Kurkus, St. Baras, Adamkevičius), o latviai baritonais (Kaktinš, Brilts...). Po pirmosios koncerto dalies, kai išėjom pypkės dūmu pasmaguriuoti, sutikau pažįstamą latvę, kuri tuoj paklausė: kaip patinka koncertas? "Tarptautiniuose" santy-

kuose negali žmogus dviprasmiškai ar storžieviškom frazėm mėtytis, tai tuč tuojau atsakiau, kad man Brilts'o dainavimas patinka. Giedriu veidu mano pažįstama tarė: primena senus laikus! O čia pat stovėjęs džentelmenas, berods, taip pat latvis, įsiterpė: gal primena ne tiek senus laikus, kiek labai gerus laikus! Aišku, mudu su mano pažįstama tegalėjom jam tik pritarti...

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ANDRIUS NORIMAS-MIRONAS

SANTAKA

NOVELĖ

(6)

— Taip... — aš esu Marija Standytė... būvusi Standytė, dabar dar tebesu Jočienė... — taria Marytė purtydama nuo suknėlės smėlį, bet dar vis atidžiai stebėdama vyriškį.

— Ar jūs... čia atsitiktinai, ar su tikslu atėjote? — klausia nepažįstamas. — Man atrodo, kad liepos keturioliką dieną jūs visada čia.

Smarkiai suplaka širdis, net smilkinius suskauda. "Jis žino... Gal sekė mane kasmet čia ateinančią? O gal jis ką nors žino apie Feliksą?"

Net nusitveria ranka už krūtinės, lyg sulaikydama besiveržiančią lauk iššokti vargšę širdį, lyg ketindama ją sulaikyti, nuraminti jos beldimą. Juk apie metų metais jos puoselėjama svajonė šis žmogus užsiminė. O tai negali būti atsitiktinumas.

— Bet... juk jūs ne Feliksas... ne Feliksas Arbatas? — nežino ką sakyti Marytė.

— O, ne! Aš esu Jonas Pabradys, — nudžiunga nepažįstamas, — matau, kad jūs toji pati, kurios ieškau! Feliksas buvo mano geras jaunystės draugas.

Lyg kas akmenį būtų įmetęs į tuščią indą — taip suqunksėjo ir tuoj vėl nutilo Marytės širdis.

— Buvo?... — klausia apmirus. — Kas su juo? Kur gi Feliksas?

Ji neįjunta, jog beveik šaukte šaukia. Pabradys paliečia jos pečių, tarytum norėdamas nuraminti.

Jis gyvas. Bet niekad čia nėra buvęs liepos 14 dieną.

Aš manau, jog jūs kasmet čia atsilankot, jeigu ir po 18 metų jūs dar čia ateinat?

— O, ne... Tik nuo 1945 metų pradėjau čia lankytis... Pradžioj negalėjau... — atsako Marytė, bandydama šypotis. Pamažu ji jau atsipeiki nuo pirmojo susijaudinimo. — Bet jūs man neatsakot kur Feliksas?

Jonas Pabradys apsidairo, tarytum norėdamas įsitikinti, jog judvieji niekas neišgirs. Paskui pusbalsu sako: — Jis Amerikoje, Čikagos mieste. Gavau iš jo laišką... Buvo vedęs, bet žmona mirė. Dabar prisiminė savo pasidėjimą jums. Jis viską man nupasakojo ir išaiškino. Bet kadangi pats negali čia atvykti, tai prašė mane ateiti prie santakos, ir jei jus sutikčiau — perduoti nuo jo sveikinimus.

Marytė klausosi kiekvieno Pabradžio žodžio, papuošdama jį savo ilgesingo džiaugsmo mintimis. Širdis džiugauja, tiki kiekvienam žodžiui ir tarytum leipsta nuo neįtikėtinai laimės. Jos smilkinuose maži kūjeliai daužo naują, linksmą melodiją:

"Feliksas gyvas! Mano svajonė ir meilė gyvas! Jis Amerikoje. Toj svajonių ir vilčių šaly! Ten, kur senuko Karpenio vaikai — Čikagoje... Viešpatie! Kaip gera, kad Feliksas gyvas! Maniau, kad jis seniai miręs ar žuvęs... Jis mane prisiminė! Buvo vedęs. Matyt, taip pat daug pergyveno... O vis dėlto jisai mane prisiminė. Mano mylimas, mielas Feliksas!"

— Jis taip pat parašė jums keletą žodžių ir atsiuntė man siuntinį, kuriame yra jums dovanėlių — trys poros kojinių ir dvi skarelės... Rašė, kad tik pirmą kartą tokias menkas dovanėles siunčia... Vėliau, kai su jumis asmeniškai susirašinėsiąs, tai atsiųsiąs geresnių daiktų.

"Jis man laišką parašė! Mielas Feliksas! Ir dovanų! Kojinių... Net trys poros! Ir skarelių! Juk tai kaip Dievo dovana iš dangaus! Viešpatie, Viešpatie, koks Tu geras! Jis tiki, kad aš likau gyva! Jis neabejoja, kad aš dar jį atsimenu... Taip, Feliksai, aš tau rašysiu! Parašysiu apie savo meilę, kuri neužgeso per 18 metų, o anaipol — vis augo ir didėjo..."

— Neverk, prašau, drauge Marytė, — girdi ji Pabradžio balsą, — juk tai linksmos naujienos, o ne liūd-

nos... Nereikia.

— Taip, taip... — per ašaras sako Marytė, bandydama šypotis, — aš verkiu iš staigios palaimos, iš didelio džiaugsmo...

— Gal palydėti jus namo? — klausia Pabradys.

Juodu užlipa aukštyn į Pilies parką. Susitaria, kad rytoj vakare, Marytei grįžus iš poilsio namų, jis atnešias jai Felikso laišką ir dovanas. Jos adresą jis užsirašo. Rotušės aikštėj Pabradys įsodina Marytę į autobusą.

Ašaros greit nudžiūva Marytei ir ji atrodo laimingiausia keleivė — akys žėri laime, o lūpos vis šypsosi ir kažką lyg šnabžda. Mintys, tarytum kaip plaštakės, linksmai skrajoja po išvargintą moters protą.

"Rytoj skaitysiu Felikso laišką! O, Dieve! Kokia aš laiminga! Gal ir savo fotografiją atsiuntė? Gaila, nepaklausiau to Pabradžio... O jis labai malonus žmogus... Bet tai nesvarbu — rytoj gausiu laišką, o vėliau jis pats man rašys ir atsiųs nuotrauką. Juk jis Amerikoje ir nuotraukų turi begales! Čikaga! Koks tai turi būti gražus ir didžiulis miestas! O Feliksas gyvena aukštai dangoraižy. O gal turi nuosavą namą? Juk Amerikoje, aš girdėjau, kiekvienas žmogus turi namą ir automobilį... ir televizorių, ir radiją, ir... viską, viską... O! dabar aš turiu tikslą gyventi! Dabar mano tikslas — pasiekti Ameriką! Surasti Feliksą ir būti amžinai su juo kartu!"

Marytė nė neįjunta kaip ji išlipa iš autobuso, kaip skrenda gatvėmis, kaip pereina per kiemą, kaip įeina į užpakalinį namą ir atsirakina kambarį. Uždegusi šviesą prie durų, žadina draugę:

— Vanda! Girdi, Vanda! Aš sulaukiau!

— Ko tu sulaukei? — prabunda bendragyventoja. Ji susivėlus ir pikta.

— Atėjo žinia iš Felikso! Rytoj vakare Jonas Pabradys atneš man Felikso laišką. Rytoj! Ir dovanų — kojinių tris poros ir dvi skarelės!

Vanda piktai tampo mieguistų akių vokus, bet valdosi ir atidžiai klausosi. Ypač jai parūpo kojinių ir skarelių, bet dar ne visas jai aišku.

— O kas tasai Pabradys? (Bus daugiau)

Muz. L. Kaulinio diriguojamas Philadelphia's lituanistinės mokyklos choras dainuoja per Motinos Dienos minėjimą.

Žiogelis ir dobiliukai montaže "Žiedeliai mamytai", kuris buvo suvaidintas Philadelphia'je per Motinos Dieną.

Iš vaidinimo "Žiedeliai mamytai", kuris buvo išpildytas Philadelphia's lituanistinės mokyklos mokinių.

Philadelphia's lituanistinės mokyklos mokiniai su vedėja G. Maciūniene per Motinos Dienos iškilmes šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje.

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Motinos Dienos minėjimą Philadelphia'je pagal jaunusistovėjusią tradiciją gegužės 10 surengė LB šeštadieninė mokykla. Po pamaldų šv. Andriejaus bažnyčioje, kuriose mokiniai dalyvavo organizuoti ir padėjo gėlių ant Marijos altoriaus, salėje buvo atlikta minėjimo programa.

Mokyklos ved. G. Maciūnienė pabrėžė, kad šis minėjimas skiriamas pagerbti toms motinoms, kurios rūpinasi įdiegti savo vaikuose tėvų kalbos ir tėvų žemės meilę.

Po gražiai mokyti. V. Muraškos pateiktų minčių apie Motiną ir po LB valdybos atstovo A. Gečio sveikinamojo žodžio, suvaidintas vaizdelis "Žiedeliai mamytai", parengtas G. Maciūnienės, talkinant I. Bendžiūtei, O. Šalčiūnienėi ir V. Muraškai. Kukliai, bet skoningai J. Skladičiūčio išdekoruotoje scenoje matėm pavasario pievą, kur patys mažieji mokinukai vaidavo raudongalvius dobiliukus, linksmi skrajojančius sparnuotus drugelius ir nerūpestingai smuikeliu bečirpinantį žalią žiogelį.

L. Kaulinio gerai išlavintas mokinių choras padainavo kelias dainas, taip pat ir atliktus šokius daina palydėdamas.

Programą pajavairino mokyklos pianistas ir akordeonistas. Poto, Tėvų komitetas pateikė priešpie-

Lietuvių Moterų Atstovybės Philadelphia's klubo kartūnų baliuje, gegužės 9 d. buvo premijuojamos gražiausios suknelės...

čius. Publikos tikrai gausiai atsilankė. Tad ir LB Tarybos komisija, kurios atstovai budėjo salėje, čia susilaukė balsuotojų daugiau kaip kitose Philadelphia's balsavimo vietose.

Svety

AUKOS LN FONDUI

Lietuvos Nepriklausomybės Fondui gauta per LNF atstovą iš Rochesterio 97 dol. Aukojo po 10 dol.: A. Jančys, J. Pupininkas, J. Krivis, J. Žuras, B. Užemis, P. Šlapelis ir A. Beresnevičius. Po \$5.00: P. Saladžius, J. Vėsa, J. Musteikis, H. Žemelis, R. Bertašius ir kiti po mažiau.

New Yorke paskutiniu laiku gauta po \$25.00: A. Senikas, Richmond Hill ALT S-gos skyrius ir V. Alksninis 20 dol. Po 10 dol. aukojo: dr. E. Noakas, K. Siliūnas, J. Narvydas, L. Tamošaitis, A. Kaunas ir dr. S. V. Po 5 dol.: K. Bačiauskas, D. Penikas, P. Narvydas, G. Butkienė ir kiti po mažiau. Viso 160 dol.

Per LNF atstovą P. Didelį iš Philadelphia's šio- lis dienomis gauta: po 10 dol. A. ir E. Veisai, B. ir R. Čepuliai, P. ir V. Jenkai 7 dol. Po 5 dol. aukojo: B. Tvarkūnas, P. Mitalas, P. Didelis ir A. Šalčiūnas. Vi- so 45 dol.

BOSTON

IŠ ALTS SKYRIAUS VEIKLOS

Š. m. gegužės 9 d. įvyko ALT Sąjungos Bostono skyriaus susirinkimas. Pirmininkavo Ig. Vilėniškis, sekretoriavo Br. Pocius. Po einamųjų skyriaus reikalų nagrinėjimo, inž. J. Dačys padarė pranešimą apie Pasaulinę mugę New Yorke. Prelegentas trumpai nupasakojo pasaulinių parodų istoriją, kuriais metais ir kuriuose kraštuose pasaulinės parodos buvo pradėtos rengti ir kokie jų tikslai.

Pasaulinėse parodose dalyvaujančios tautos siekia pasirodyti pirmiausia kokie laimėjimai vienos ar kitos valstybės yra atsiekti pramonės, mokslo, meno ir tautinės kultūros srityse. Šiam tikslui kiekviena tauta pasaulinėje parodoje stengiasi kuo gražiau ir turtingiau įrengti savo pavilio-

Lietuvių Moterų Atstovybės Philadelphia's klubo kartūnų baliuje, gegužės 9 d. grupė svečių. Iš kairės: M. Traunas, T. Stiklorienė, D. Gudaitienė, P. Mitalas, T. Traunienė, A. Gudaitis, E. Mitalienė, J. Stiklorius.

Kita grupė svečių su klubo pirmininke Juze Augaityte. Iš kairės: B. Buinys, K. Pliuškonienė, V. Buinienė, P. Vainiūnas, E. Vainiūnienė, M. Čepulis, A. Čepulienė, T. Tamašauskas, J. Augaitytė.

A. Gruzdienės nuotraukos

na. Bendras visų pasaulinių parodų tikslas siekti tautų solidarmumo, kultūrinio ir ūkinio bendradarbiavimo, keičiantis atsiektais laimėjimais mokslo ir technikos sukurtais.

Po pranešimo čia pat salėje buvo parodyta New Yorke pasaulinė mugė šviesos paveiksluose. Originaliai ir skoningai įrengti atrodė Ispanijos ir Vatikano paviljonai. Tenka pažymėti, kad kai kurie paviljonai yra puošti lietuvių menininkų ir architektų: archit. Okunio ir dail. Jonyno.

Ir taip puikiuose paveiksluose pro susirinkimo dalyvių akis prabėgo veik visa New Yorke pasaulinė mugė, kaip įvadas į jos lankymą.

Labai tenka apgailestauti, kad susirinkime, nežiūrint išsistų kvietimų, nesimantė daug aktyvių skyriaus narių.

Naujoji Bostono skyriaus val-

dyba savo metinės veiklos plane, kurį paskelbė per susirinkimą, numato duoti nariams ir jų šeimoms ir ateity kiekvieno susirinkimo proga ką nors įdomaus paskaitų forma, tuo patraukti ir sudaryti sąlygas glaudesniai narių bendradarbiavimui augti.

Reikėtų pamiršti pasyvumą ir aktyviai jungtis į bendrą idėjos darbą, turtinant savo asmenybę, tautinės vienybės ir solidarumo mintį.

Praėjusio prez. A. Smetonos mirties sukakties minėjimo pelnas \$44.25 įvykusio organizacijų atstovų posėdžio paskirtas Bostono Lituanistinei mokyklai paremti ir įteiktas inž. R. Veitui, tėvų komiteto pirmininkui.

Po susirinkimo sekė kavutė ir pašnekėsiai kultūrinėmis teatro bei politinėmis temomis. Jos metu buvo pagerbtas rašytojas St. Santvaras jo vardinę proga.

J. V. Sudavas

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

YOUR FEELING ABOUT YOUR CAR

Pride of possession is a factor, but your plan of financing can add to your pleasure. That's where we come in! One of our 75 offices is near you!

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Dar dvi rezoliucijos

"JAV-bių vyriausybė turi kelti Pabaltijo kraštų bylą Jungtinėse Tautos ir padėti atgauti Lietuvai, Latvijai ir Estijai laisvę ir nepriklausomybę," -- kalbėjo kongresmanas John S. Monagan (D. -- Conn.), įnešdamas naują rezoliuciją tų kraštų laisvinimo reikalu. Jo rezoliucija buvo įregistruota Atstovų Rūmuose kaip -- H. Con. Res. 293. Kongresmano Monagan distriktas apima Waterbury miestą ir apylinkes. Prie šios rezoliucijos išrypinimo prisidėjo visa eilė Waterbury miesto lietuvių. Kongresmanas Monagan yra kaip tik Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos narys. Tos komisijos žinioje yra visos mūsų rezoliucijos, įneštos Atstovų Rūmuose. Prieš maždaug metus laiko kongresmanas J.S. Monagan buvo įnešęs rezoliuciją (H. Con. Res. 136), kuria pabaltiečiai nebuvė patenkinti, nes ta rezoliucija buvo konstatuojamas tik "status quo". Metus laiko vyko susirašinėjimas su kongresmanu Monagan, ir jis sutiko įnešti priimtą rezoliuciją pabaltiečiams.

KALIFORNIČIO REZOLIUCIJA

Kalifornija turi porą Wilson'ų Atstovų Rūmuose. Kongresmanas Bob Wilson (R. -- Calif.) rezoliuciją įnešė praėjusiais metais. Kongresmanas Charles H. Wilson (D. -- Calif.), kurio distriktas yra Los Angeles mieste, rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui (H. Con. Res. 297) įnešė paprašytas dr. Petro Pamataičio, Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės nario. Dr. P. Pamataičis kaip tik ir gyvena kongresmano C.H. Wilson distrikte. Anot kongresmano Wilson, jis padarysias viską, kad ši rezoliucija būtų pravesta.

Tai 52-ji ir 53-ji rezoliucijos JAV-bių Kongrese Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Iš jų 8 yra įneštos Senate ir 45 -- Atstovų Rūmuose.

IT.

* JEI CHRUSČIOVAS viešėdamas Egipte būtų susilaukęs prašymų tik ekonominei paramai, jis būtų jau seniai numojęs ranka ir išvažiavęs. Jo vizito tikslas -- įpršti kuo daugiau sovietų gamybos ginklų, kad nuvertus dar už silikčius Arabų valstybėse monarchus, kaip Saudą, Husseiną ir kt.

Chrusčiovas, palaikydamas "taikią koegzistenciją" su Vakarais, ne mažiau remia "laisvinimo revoliucijas" prieš įvairių kraštų "išnaudotojus". Atrodo, kad tų "laisvinimo revoliucijų" tenka laukti arabų kraštuose, Chrusčiovui palikus ne mažą kiekį pažadų ir išpareigojimų Kaire.

* BRAZILIJA NUTRAUKĖ diplomatinis ir konsularinius ryšius su Kuba.

* GYNYBOS SEKRETORIUS Mc NAMARA pareiškė, kad karas Vietname gali užsistoti nuo 5 iki 10 metų.

JŪRŲ SKAUTŲ INFORMACIJOS

Lietuvių spaudoje skautų reikalams skirtose skiltyse tilpo oficiali informacija, liečianti Chicago lietuvių jūrų skautijos "Baltijos Jūros" tuntą, kurioj buvo sakoma, kad "Baltijos Jūros" tuntas praeitų metų rudenį buvo išformuotas. Šis pareiškimas neatitinka tikrovės.

"Baltijos Jūros" tuntas, nesutikdamas su tuolaikinės LSS Vadovybės vedama linija, kuri paneigė ilgametę jūrinio skautavimo formą, pripažintą buvusių Vyriausių Skautininkų St. Kairio, V. Matonio ir ėmusią represijų prieš jūrų skautijos vadovus, tuntas su visais kitais jūrų skautų vienetais iš LSS Brolijos pasitraukė. Pasitraukimas įvyko buvusios LSS Vadovybės kadencijos metu.

Dabartinio metu "Baltijos Jūros" tuntas Chicagoje ir toliau tęsia savo veiklą kaip ir anksčiau, vadovaujamas šių vadovų: Tuntininkas -- A. Burkevičius, 4750 So. Rockwell Ave.; Adj. -- G. Bubelis; Dvasios Vadovas -- Tėvas J. Raibūžis, S.J.; "Kukučio" laivo vadas -- R. Marčiūlonis, "Nidos" laivo vadas --

Brooklyn Operet choras, vadovaujamas muz. M. Cibo, koncerto metu per Prezidento A. Smetonos minėjimą New Yorke.

KOLUMBIJOJE MIRĖ GEN. V. GRIGALIŪNAS-GLOVACKIS

Gegužės 16 d. 3 val. p.p. Kolumbijoje, Tunja (Tunhos) mieste mirė vienas iš žymiųjų Lietuvos laisvės kovotojų -- generalas Vincentas Grigaliūnas - Glovackis. Jis senatvės dienas leido Tunjoje pas savo sūnų. Paskutiniiais metais čia gyvendamas tvarkė savo atsiminimus iš Lietuvos Laisvės kovų. Daug sielojosi dėl pavergtos Lietuvos ir troško dar gyvas būdamas pamatyti ne-

priklausomą Lietuvą, bet senatvė paguldė amžinam poilsiui. Jis palaidotas Tunjos kapinėse.

* META KUPSTIENĖ, gegužės mėn. 16 d. išvyko 2 mėn. atostogoms į Vokietiją.

* VLADAS JANKAUSKAS, buvęs ilgametis Kauno policijos vadas, sunkiai serga. Jo sveikatos stovis kritiškas.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

DR. J. KAUPO RAŠTAMS LEISTI KOMITETO VEIKLA

I anksčiau spaudoje paskelbtą mirusio rašytojo dr. Juliano Kaupo raštams leisti komitetą iš detroitiečių tarpo įėjo 7 asmenys, artimesni velionio draugai. Kad aukų rinkimas būtų sėkmingesnis, gegužės 10 d. posėdyje k-t nariai nutarė į savo tarpą įtraukti dar 5 narius, atstovaujančius įtakingesnes visuomenines, jaunimo bei profesines organizacijas.

M. Šimkus, "Žilvino" laivo vadas -- G. Naučas ir "Budžių" laivo vadas -- J. Baltramaitis.

Esančiai padėčiai suformuoti yra sudaryta speciali jūros skautų-čių vadovų komisija, kurios nariai yra:

Tėvas Raibūžis, S.J., Algirdas Aglinskas, Liudas Šlenys, D. Baltramaitienė ir Kęstutis Butkus.

Komisija balandžio 14 d. suėjo į sąlytį su LSS Tarybos pirmininku. Tikimasi, kad netolimoje ateityje bus išaiškintos visos sąlygos dėl skautavimo ir eventualaus bendradarbiavimo LSS apimtyje.

Jūrų skautija žiūri į susidariusią padėtį kaip grynai administratyvinę problemą, kuri turi būti išspręsta nepažeidžiant lietuviškos skautijos esmės. Šiuo metu, kada yra užvesti pasitarimai ir yra tikimasi esamą padėtį suformuoti, tokios informacijos sklėdimas ir naujų jūrų skautų vienetų organizavimas yra sąmoningas visuomenės klaidinimas. Tai gali tik sutrukdinti Komisijos derinamąsias pastangas visam skautaujančio jaunimo labui.

Lietuvių jūrų skautijos informacijos skyrius.

Gegužės 17 d. poėdyje, be anksčiau k-tui priklausiusių narių (Vitalija Bogutaitė, dr. Adolfo Damušis, dr. Kęstutis Keblys, dr. Vytautas Majauskas, dr. Vytautas Mileris, Alfonsas Nakas ir dr. Justinas Pikūnas), buvo pristatyti 4 nauji: LB Detroito apyl. v-bos pirmininkas Vladas Pauža, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų s-gos Detroito sk. v-bos pirmininkas dr. Stasys Juzėnas, Amerikos Lietuvių Studentų S-gos centro v-bos pirm. Algis Zaprackas, Detroito Lietuvių Kultūros Klubo v-bos narys Vladas Mingėla. Nuo penktosios naujo nario atsiskyta, dr. V. Majauskui sutikus atstovauti Michigano Lietuvių Gydytojų S-gą.

Čia pat išrinkta detroitiečių grupės valdyba: pirmininkas dr. V. Majauskas, išdininkas dr. St. Juzėnas ir sekretorius A. Nakas. Ir kontrolės k-ja: dr. V. Mileris ir Vl. Pauža.

CHICAGO

REMIŲ KARO INVALIDŲ

Liet. Studentų S-gos Chicago sk. gegužės 8 d. susirinkime hol. Procuta perskaitė labai jautrų karo invalido - Petro Pleskevičiaus atsišaukimą. Atsišaukimas buvo išspausdintas Kanadoje leidžiamam laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva", Nr. 19.

Savo atsišaukime Petras Pleskevičius rašo, kad jo žmona iš-tiko širdies smūgis. Ligoninėje išgulėjo 20 parų ir dabar gydo-si namie. Jai uždraustas bet koks darbas. Ji iš savo uždarbio iš-laikė pati save ir jį, 85% nedar-bingą, karo invalidą. Už gydymą ligoninėje turi sumokėti 713 dol. Jokįjį santaupų neturi.

Karo invalidas Petras Pleskevičius prašo paramos. Jis yra parašęs atsiminimų knygą "Mes nešėme laisvę". Šią knygą parduvinėjo po 2 dol., bet, kad galėtų

apmokėti skolas ir nusipirkti vaistų, bėdos verčiamas parduoda po 1 dol.

LSS Chicago sk. Valdyba labai prašo savo narius ir kitus paramai vargan patekusį karo inv. Petrą Pleskevičių, pasiūsti jam nors 1 dol., už kurį jis yra pasižadėjęs atsiųsti savo knygą "Mes nešėme laisvę".

Jo adresas yra toks: Petras Pleskevičius, 261 Silver Street, So. Boston 27, Mass.

* Petronėlė Skriskienė, gyv. Chicagoje, daug pasidarbavusi Balfo vajuos rinkliavoje, neseniai buvo nuvažiavusi į Clevelandą pas sūnų dr. Skriską ir jo šeimą. Tenai praleido apie porą savaitių. Ji dalyvavo ir kun. prof. A. Neverausko laidotuvėse. Ši energinga moteris labai mėgsta organizacinį gyvenimą ir priklauso daugeliui draugijų.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

THE BEST
FOR LESS!
Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
Garden 4-8654

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! -- Mes aprėngsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palta, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiūsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiuos kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiauš. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescake, 1 sv. saldainių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynos vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausią lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 10 sv. siuntiniu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyliai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada. Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

HEAVY DUTY STRUCTURAL STEEL POST & RAIL

STEEL BASE WIRE CABLE FOR MAXIMUM TENSILE

HEAVY DUTY HOT DIP GALVANIZED WIRE

ALL POSTS SET IN BRICK CONCRETE FOUNDATIONS

HEAVY DUTY CAST IRON SQUARE GATE CHUCKS

CHOICE OF POST & GATE FINISHES

IRENGTOS TVOROS pėda \$1.15, \$1.25 ir \$1.45.
ALUMINIJAUS STOGELIAI, DURYS, LANGAI, TUREKLIAI IR KITI NAMŲ PAGERINIMUI REIKMENYS. ISSIMOKEJIMUI IKI 5 METŲ.
KOSTAS BUTKUS
CHICAGO TEL. LU 5-6291

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MIRUSIŲ KAPŲ LANKYMAS

Mirusių kapų lankymo diena — gegužės 30 diena. Tą dieną mirusiųjų artimieji lanko kapines, gėlėmis papuošia mirusiųjų kapus, prisimena maldoje.

Clevelando Ramovėnai yra įvedę paprotį mirusių kapų lankymo dieną skrysius mirusių narių kapus, Clevelando kapinėse palaidotus aplankyti, padėti gėlių ir tautinę trispalvę vėliavėlę, bei prisiminti maldoje.

Ramovėnai ir mirusiųjų ramovėnų giminės bei artimieji kviečiami š. m. gegužės 30 d., 9 val. r. atsilankyti į Šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčią, kur bus atnašaujamos šv. mišios už skrysius mirusius narius ir prisiminti visi mirusieji skrysius nariai. Taip pat bus aplankytas mauzolėjuje Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapas.

Clevelando Ramovėnų Valdyba

Iz. SAMO IR SŪNAUS brangenybių krautuvė ir laikrodžių taisymo įmonė, ilgus metus išbuvusi senajame lietuvių centre, Superior Ave., prie Šv. Jurgio parapijos, šiomis dienomis persikėlė į Naujosios Parapijos rajoną -- 821 E. 185 gt.

Tai Lithuanian Village b-vės, La Salle, pastatas, kuriame ir prisiglaudę gražiai įsirengusi Iz. Samo įmonė.

Tame rajone ir prekybos centre koncentruojasi visa eilė lietuviškųjų prekybos įmonių. Ten Juozo Mikonio namų pardavimo įstaiga, Blaškevičiaus maisto krautuvė, Patria -- B. Gaidžiūno importuotų maisto gaminių prekyba, šalia O'Bell - Obelenio kepykla ir krautuvė.

Teko nugarsti, kad ir daugiau mūsų prekybininkų ruošiasi ten kurtis.

ISNUOMOJAMAS

5 kambarių butas. Gazo šildymas. Giddings ir Whitney gt. rajone. Naujas pečius.

Teirautis tel. UT 1-2347. (56-60)

Naujosios parapijos klebonas kun. J. Angelaitis, kuris šiomis dienomis švenčia 30 metų kunigystės sukaktį, sveikina šv. Jurgio parapijos kleboną kun. B. Ivanauską, švenčiantį 25 metų kunigystės sukaktį. Šalia sukaktuvininko sėdi motina Genovaitė Ivanauskienė.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Sidabriniam jubiliejui praėjus

Norisi grįžti keliom savaitėm praeitin ir dar kartą pasidžiaugti su gausia auditorija, užpildžiusia šv. Jurgio bažnyčią bei parapijos salę, švenčiant klebono sidabrinę kunigystės sukaktį.

Tai buvo gegužės mėn. 3 d. rytą, kai kleb. kun. B. Ivanauskas, su procesija iš klebonijos lydimas daugelio kunigų ir parapijos vaikų, žengė į bažnyčią atnašauti šv. Mišių auką. Parapijos choras, vadovaujant muz. Pr. Ambrazui pasitiko giedant "Jubilant" Himną.

Išpildinę pamokslą pasakė sukaktuvininko studijudraugas, Červenės tremtinys, kun. J. Čekavičius iš New Yorko.

5 val. p.p. parapijos salė prisipildė sausakimšai.

Atrodė, lyg tai būtų vienos, didelės šeimynos šventė.

Prie garbės stalo sukaktuvininką apsupti iš vienos pusės jo mamytė Genovaitė Ivanauskienė ir sesutė Ona Brazienė (kita sesuo Kalifornijoje). Parapijos k-to pirm. Andrius Skarmulis atidarė iškilmingą banketą, pakviesdamas Juozą Stempužį jam vadovauti.

Tėvas J. Kubilius S.J. sukalbėjo maldą, prašydamas Dievo palaimos sukaktuvininkui.

Parapijos choras scenoje išpildė keturias lietuviškas dainas su solistais, specialiai repertuarą parinkus šioms iškilnėms.

Visi užkandžiavo ir linksminosi.

nosi, kai protarpiais J. Stempužis pristatinėjo organizacijų atstovus, sveikinančius sukaktuvininką.

Sveikino 22 išelvių ir 18 parapijinių draugų - organizacijų.

Išsekus vietinių organizacijų sveikinimams, kun. J. Čekavičius perskaitė popiežiaus Povilo VI atsiųstą sveikinimą ir palaiminimą. Pabaigai, kun. B. Ivanauskas padėjo visiems susirinkusiems, o ypatingai Aukščiausiam ir savo mamytei už suteiktą ryžtą ir ištvermę dirbti Kristaus vynuogyne.

Parapijietis

• Balių-koncertų ir kitokių pramogų bei parengimų rengėjų dėmesiu.

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gėlėmis darbus patalpose. Kainos gana prielaimos ir bus atsižvelgta į pagedavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606
503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio

Sv. Jurgio Lietuvių parapijos Clevelande choras, vadovaujamas muz. Pr. Ambrazo, per kleb. kun. B. Ivanauską jubiliejų išpildė šia proga specialų repertuarą.

* SEKMADIENĮ, GEGUŽĖS 24 d. 7.30 val. vakaro Naujosios Parapijos bažnyčioje prasideda 40 val. atlaidai, Pamokslai bažnyčioje vyks lietuvių ir anglų kalbomis. Kviečiami parapijiečiai gausiai dalyvauti.

* ONA ŽILINSKIENĖ, senosios kartos imigrantė, gyv. 705 Whitney Ave., Clevelande, laidojama penktadienį, gegužės 22 d.

Laidotuvenis rūpinasi Della Jakubs & Son laidotuvių namai, 662 Edna Ave.

Laidotuvės -- 9:30 val. ryto iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

30 METŲ KUNIGYSTĖS

Kun. kleb. Juozui Pranciškui Angelaičiui š. m. gegužės mėn. sueina 30 metų jo kunigystei. Tai gražus metų laikas, išstarytas Kristaus vynuogyne. Pažvelgę į kun. kelb. J. P. Angelaičio pastoracinio darbo praeitį, matome, jog jo darbas parapijoje buvo sunkus, intensyvus, pareikalavęs iš jo nepaprastos ištvermės, didelio ryžto ir pasiaukojimo. Gyvi šio darbo liudininkai yra nauja bažnyčia, nauji mokyklos pastatai su moderniausiaiom klasėmis bei sale.

Kun. kleb. Angelaitis gimė 1904 metais rugpjūčio mėn. 24 d. Smithon, Pa. Iš pat mažens dirbo sunkiai ir kartu mokėsi. 1926 metais baigė šv. Ignaco gimnaziją ir įstojo į Our Lady of the Lake Seminariją. Tuo pačiu metu baigė John Carroll universitetą A.B. laipsniu. 1934 m. įšventintas kunigu, Dirbo šv. Jurgio para-

pijoje Clevelande ir šv. Petro parapijoje Akrono. 1939 m. paskirtas į naują lietuvių Nepalaujančios Pagalbos švenčiausios Panelės parapiją. Čia energingai besidurdamas ir įgyvendino architekto St. Kudoko projektus -- bažnyčią ir mokyklos pastatus.

ALRK Moterų Sąjungos 36 kuopa, norėdama atžymėti šią sukaktį, gegužės mėn. 24 d., 3 val. p.p. parapijos salėje rengia kun. kleb. J.P. Angelaičiui pagerbimo pietus. Į šiuos pietus kviečia visus lietuvių parapijiečius. Kviečiami pavieniai asmenys ir lietuviškos organizacijos, kurios savo sveikinimus galės pareikšti pagerbimo metu. Dėl platesnių informacijų prašoma telefonu kreiptis į kuopos sekr. p. Barzdukienę, tel. 531-9329.

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ

MURINIS. Pirmame aukšte -- svečių kamb. su židiniu, valgomasis, virtuvė, 2 miegamieji ir vonia. Antreame aukšte -- 1 didelis miegamasis ir 1/2 vonios kamb. Erdvus rūsys. Kilimai, dvigubi langai, užuolaidos, tinklinės durys ir langų pakaitalai. 2 automobiliams garažas su pasikeliančiomis durimis. Žemi mokesčiai. Netoli Naujosios parapijos.

Teiraukitės ar ateikite pasižiūrėti kiekvieną dieną tarp 1 val. p. p. iki 5 val. p. p. (be agentų).
19716 Arrowhead Ave.
Tel. KE 1-2497

AUKOS DIRVAI

E. Jarašūnas, La Mirada 2.00
I. Navickas, Cleveland 1.00
Pr. Stempužis, Cleveland ... 2.00
J. Saulėnas, Providence 1.00
G. Alekna, Racine 1.00
J. Kaselinnas, Medellin, C. 1.00
A. Lapinas, Chomedy 2.00
A. Saunorius, Rochester 1.00
Dr. A. Baltrukėnas, Akron... 4.00
D. Kalėda, Pittsburgh 1.00
J. Petrauskas, Chicago 4.00
B. Vaičiūnas, Winnipeg 2.00
V. Bruožis, Cleveland 1.00
J. Eidukevičius, Chicago 2.00
J. Staskus, Yonkers 2.00
J. Pipiras, Worcester 1.00
J. Šalučka, Rockford 1.00
J. Saladžiūnas, Rochester 1.00

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PARDUODAMAS NAMAS

Šv. Jurgio parapijos rajone, į šiaurę nuo Superior Ave., 2 šeimų, 4 kamb. apačioje, 3 viršų. Gazo pečius. Garažas.

Imokėti 2090 dol. Skirtumas mažesnis už nuomą.

GLOBOKAR REALTY
986 E. 74 St.
Tel. HE 1-6607

(60-62)

PERKATE NAUJĄ AUTOMOBILĮ?

Norite sutaupyti paskoloje?

MĖNESINIAI MOKĖJIMAI

SUMA	24 MĖN.	30 MĖN.	36 MĖN.
PALYGINKITE šiuos mokėjimus* PRIEŠ pasirašydami dokumentus perkant naują automobilį			
\$1500	68.72	56.10	47.69
2000	91.48	74.68	63.48
2500	114.24	93.26	79.27
3000	136.99	111.83	95.06

Mokėjimai* apima pagrindinį mokėstį, procentus ir net gyvybės draudimą.

Prieš pirkdami automobilį paskambinkite mums!!!

Taip pat duodame 10-15% nuolaidą, apdraudžiant nuo gaisro namus ir inventorių.

Prieš atnaujinami savo mokėjimus, pasitikrinkite pas mus.

Z. OBLENIS

V. GIEDRAITIS

Telef. 881-7711 APPROVED FINANCE, INC. Telef. 941-6835

Nationwide Insurance

associated with
NATIONWIDE MUTUAL
INSURANCE COMPANY
Home Office: Columbus, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

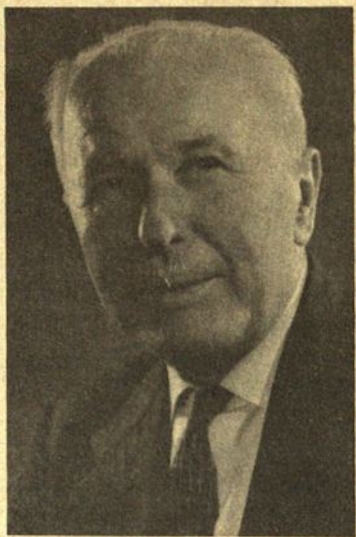
936 East 185th St.
KE 1-7770

Neseniai susituokę Vita Ambrasevičiūtė ir Algirdas Andrašiūnas, aktyvūs Clevelando akademinio jaunimo veikėjai, vestuvių puotoj. V. Pliodžinsko nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Adv. Julius Smetona, iš Clevelando ir prof. D. Krivickas, iš Washingtono, vieni iš pirmųjų sutiko būti paskaitininkais Amerikos Lietuvių Kongrese Washingtono. Prof. D. Krivickas padarys pranešimą tema: "Lietuva tarptautinės politikos raidoje". Adv. Julius Smetona padarys pranešimą apie Lietuvos nepriklausomybės bylos kėlimą rinkiminiais metais.

• Andrius R. Ružanskas konkurso keliu laimėjo Roosevelt Universiteto stipendiją. Studijuoja anglų kalbą ir literatūrą.

• Juozas J. Bachunas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, po sėkmingos operacijos grįžo iš ligoninės ir ilsisi namuose Tabor Farmoje.

Birželio 6 ir 7 d. jo svečiais Tabor Farmoje bus lietuvių laikraščių leidėjai ir redaktoriai bei radijo valandėlių vedėjai, suvažiuavę į PLB organizuojamą spaudos reikalais pasitarimą.

• Ryšium su Memorial Day, Dirva neišeis birželio 1 d., pirmadienį. Sekantis po to Dirvos numeris pasirodys birželio 3 d., trečią dieną.

• LB Tarybos rinkimų III Apygardos (Clevelandas, Detroitas, Rochesteris, Pittsburghas ir kt.) rinkimų duomenys rodo, kad rinkimuose dalyvavo 1280 rinkikų (apie 50% daugiau nei praeitą kartą).

Balsų gavo:
Alg. Nasvytis — 698
Petras Balčiūnas — 694
Ant. Klimas — 675
Jurgis Jankus — 655
Vladas Pauža — 526
St. Stasienė — 487
J. Virbalis — 439
ir kiti po mažiau.

• Gen. Konsulas New Yorke Jonas Budrys šį mėnesį švenčia savo 75-ąjį gimtadienį, kurį minės šeimos ir artimųjų tarpe.

• Inž. Gerimantas Penikas, newyorkiečių Domo ir Teodoros sūnus, už geriausią nuotrauką laimėjo sidabrinį medalį ir 100 dolerių, kuriuos skyrė "Kodak" firma, paskelbusi konkursą atsiųsti po dvi savo nuotraukas. Jų buvo gauta 14 tūkstančių, iš kurių premijas laimėjo 300. Vėliau ši

Renkant Lietuvių Bendruomenės Tarybą Brooklyne... Prie balsavimo urnos L. Šileikytė ir Butaitė, V. Maželio nuotrauka

premijuota nuotrauka bus išstatyta "Kodak" firmos paviljone Pasaulinėje mugėje New Yorke.

Jo nuotraukų dažnai matome Dirvoje ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose, kuriomis G. Penikas nemokamai turtina mūsų spaudą, foto aparatu užfiksuodamas žymesnius lietuvių gyvenimo įvykius.

Šiomis dienomis G. Penikas išvyksta tarnybos reikalais devyniems mėnesiams į Floridą. Ta proga praeitą šeštadienį buvo susirinkę apie 40 New Yorko ir jo apylinkių jaunimo atsisveikinti ir Gerimantui palinkėti gero vėjo.

• Šaulių Sąjungos CV leidinys "Nepriklausoma Lietuva", jau baigiamas redaguoti. Jį sudaro įvairių asmenų atsiminimai apie šaulių gyvenimą. Trumpai yra paliesta ir tremties gyvenimas JAV ir Kanadoje. Knyga bus gražiai išleista, įrišta ir kainuos tik \$4.00. Dar galima sūsti atsiminimų medžiagą, tik reikia paskubėti, adresu: 3221 W. 61 St., Chicago, Ill. 60629, A. Gintneris arba 1561 Holmar Ave., Racine, Wis. — P. Petrušaitis.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

BANGA
CAPE CODE, MASS.
GREAT MARSH RD.,
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
74 Alicia Rd.,
Dorchester, Mass. 02124
Tel. 282-8046

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Atidaroma vasarą nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,
Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

Sukūrę lietuvišką šeimą newyorkiečiai Marija Maknavičūtė ir Benediktas Žilinskas, išsinešant iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Brooklyne, pateko į "ryžių lietų"...

V. Maželio nuotrauka

LOS ANGELES

PREZIDENTO SMETONOS
MINEJIMAS

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos mirties 20 metų sukakčiai paminėti gegužės 8 d. Lietuvių Tautinių Namų Salėje, Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus iniciatyva buvo sukviesta vietos organizacijų pirmininkai bei atstovai pasitarti minėjimo reikalu.

A. L. Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkas A. Mažeika, iškęs minėjimo prasmę, pasiūlė tam reikalui išrinkti komitetą. Pasiūlymas buvo priimtas ir išrinkti šie asmenys: komiteto pirmininku A. Mažeika -- ALT S-gos L.A. skyriaus pirmininkas, sekretorium A. Latvėnas -- Tautinių Namų valdybos pirmininkas ir išrinktas K. Sakys -- šv. Kazimiero parapijos choro atstovas, nariais -- visi susirinkime dalyvavę organizacijų pirmininkai bei atstovai.

Sutarta minėjimą - akademią rengti liepos mėn. 12 d. šv. Kazimiero parapijos salėje, 10.30 val. šv. Mišios už prezidento Antano Smetonos vėle, kuriose organizacijos prašomos dalyvauti su vėlavomis. Tuoju po pamaldų parapijos salėje minėjimas - akademią su paskaitom ir menine dalimi. Nusistatyta kviešti du paskaitininkus: dr. Juozą Jurkūną ir skaitininką Mykolą Naujokaitį. Meninės dalies suorganizavimas pavestas komiteto prezidiumui. Šiai minėjimo minčiai bei organizavimui pritaria ir pažadėjo visokeriopą pagalbą šios organizacijos: ALT S-gos L.A. Skyrius, Lietuvių Tautiniai Namai, Korp! Neo-Lithuania, Liet. Fronto Bičiulio Sambūrio L.A. sky-

rius, A. L. Tarybos L.A. Skyris, L.B. Vakarų Apygarda, L. B. Los Angeles Apylinkė, ALRK Federacija, Lietuvių Rašytojų Draugija, Lietuvių Žurnalistų S-gos L.A. Skyrius, Lietuvių Dienos žurnalas, Balfo L.A. Skyrius, Jūrų skautai, šv. Kazimiero parapijos choras, DLK Birutės Draugija, L. Veteranų S-ga Ramovė, Lituanistikos šeštadieninė mokykla, Dramos Sambūris, Mažosios Lietuvos Bičiulų D-jų, Skautų S-ga ir LASS.

PAGERBS ANDRIŲ MIRONĄ

Gegužės mėn. 5 d. A. L. Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius ir Tautinių Namų Valdybos bendrume posėdyje nutarta rengti Dirvos novelės premijos laimėtojų rašytojų žurnalui Andriui Mironui pagerbimo vakarą. Tam tikslui sudaryta komisija iš pirm. dr. Juozo Jurkūno, sekr. Vytauto Aleksandrūno ir ižd. Alfonso Latvėno.

Pagerbimo vakaras įvyks gegužės mėn. 30 d. (šeštadienį). 7 val. 30 min., Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., L. A.

Kalbės Lietuvių žurnalistų Sąjungos L. A. skyriaus pirmininkas S. Palčius ir rašytojas Balčiūnas Švaistas. Rašytojo kūrybą skaitys Dramos Sambūrio aktoriai. Po to seks sveikinimai ir laureato žodis. Pažangioje kavutė ir šokiai.

Visi Los Angeles lietuviai kviečiami dalyvauti.

ALT S-gos uoliam veikėjui, buv. Sąjungos Tarybos nariui ir Bostono skyriaus pirmininkui

IGNUI VILĖNIŠKIUI

š. m. gegužės 18 dieną staiga mirus, Jo žmoną Janiną, vaikus — Igną, Birutę ir Jurgį, brolių Antaną Bostono ir seseris ir brolių okup. Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

ALT S-gos Bostono Skyrius

Didžiam jūrų skautų rėmėjui ir Nemuno uosto komendantui

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, šeimai ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Bostono Jūrų Skautų Nemuno Tuntas

Poniai

ALDONAI LIŪTIENEI,

jos motinai pavergtoje Lietuvoje mirus, reiškia gilią užuojautą

Stamfordo Lietuvių Bendruomenė

Nenuilstamam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikėjui ir tautinių organizacijų steigėjui bei rėmėjui Bostone

IGNUI VILĖNIŠKIUI

staigiai ir netikėtai mirus, Jo šeimai, broliui ANTANUI ir artimiesiems gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba:

Vytautas Abraitis, Povilas Ališauskas, Emilija Čekienė, Bronius Nemickas, Antanas Senikas.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Bostono Atstovybės pirmininkui

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba:

Emilija Čekienė, Jurgis Kiaunė, Antanas Senikas, Jonas Valiukėnas ir Brutė Veitas.